השמרות על הגבולות

מכית 'שמורה במכוון'

מקבץ תובנות ועצות של נשות החיל,
הטוות בתבונה סביבן, גדר תיל.
ואף בצאתן מן הקן אל העוינות והקור,
תמיד תזכרנה לעצמן את היעד ואת המקור.

הגבול עדין הוא, כמעט לא מורגש באוויר,
ומלא חללו בתפילה - שיהיה הוא "בלתי עביר"...

פניה אישית

המקבץ שלפניכם ארוג (גם) מחוויות אישיות ומתובנות הנובעות מעומק ליבם של בנות השמורה.

דווקא בשל כך, הוא מהווה 'אות כבוד' ומשקף את דרגתן הנעלה של המגיבות,

שלמרות כל הקשיים, הן איתנות בשאיפתן הטהורה והשמורה.

אשרי העם שככה לו, אשרי העם שאלו הן בנותיו...

בקשתנו,

הבה ונכבד את רגשות הכותבות ונשמור את הדברים לעצמנו!

<u>אין להדפיס קובץ זה ואין להפיץ אותו כלל!</u>

'שמורות' המעוניינות לקבלו, יכולות לשלוח פנייה

במסגרת בקשה לקבלת פרסומים קודמים.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבול'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

בסי'יעתא דשמיא,

התודה והברכה

לדבורה ולחפצות בעילום שמן שסייעו בליקוט החומר הרב.

תודה מיוחדת לתמר הלר על העיצוב הגרפי של השער ושל "כללי הנהגה במקומות העבודה"

"ישלם ה' פועלם ותהי משכורתם שלמה מעם האלוקים"

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

תוכן העניינים

חלק א' – החשיבות

במקום הקדמה
מכתב מהרב הוטנר זצ"ל

פתיחה

הזדהות

קושי

חומרה

חלק ב' – דרכי התמודדות

בתפילה

בלימוד הלכות

במחשבה

בהתנהגות 'שמורה'

בהתחזקות במידת הביטחון

'דמות דיוקנו...'

שאלת חכם

חלק ג' – החלק המעשי

'מנסיונן של אחרות'

...אינו נכשל

השתתפות באירועים מעורבים (– בעריכה)

אתן שואלות ואתן עונות

בחיק המשפחה

מקורות לימוד וחיזוק

לסיום

מצורף נספח: כללי הנהגה במקומות עבודה

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

במקום הקדמה

אני מרגישה גם מתמודדת עם נסיונות, עליות ונפילות, וכו' אבל מנסה לחזק את עצמי שד' מודד כל נסיון לפי הדרך שעברנו, ההתגברויות שיש לנו, הקשיים, האכזבות, הנפילות (! ועגמת הנפש שבעקבותיהן!) ולא רק מבחן התוצאה הוא הקובע – ולכן לא מתייאשת גם אם התקדמתי בחצי מילימטר בלבד אחרי כל הנפילות – העיקר להיות במודעות ולרצות ולנסות, ולהמשיך...

(מזכיר לי את המכתב הידוע של הר' הוטנר זצ"ל –הבאתי את תוכנו בסוף למי שלא מכירה, וגם למי שכן, כל מילה נוספת מיותרת...):

"אהובי וחביבי, שלום וברכה!
מכתבך הגיע לידי, ודבריך הגיעו ללבי.
דע לך חביבי כי עצם מכתבך מתנגד הוא לכל התיאורים הנמצאים בו. והנני בזה להסביר לך תוכן משפט זה.
רעה חולה היא אצלנו שכאשר מתעסקים אנו בצדדי השלמות של גדולינו, הננו מטפלים בסיכום האחרון של מעלתם. מספרים אנו על דרכי השלמות שלהם, בשעה שאנחנו מדלגים על המאבק הפנימי שהתחולל בנפשם.
הרושם שלך על גדולי ישראל מתקבל כאילו יצאו מתחת יד היוצר בקומתם ובצביונם. הכל משוחחים, מתפעלים ומרימים על נס את טהרת הלשון של בעל החפץ חיים זצ"ל, אבל מי יודע מן כל המלחמות, המאבקים, המכשולים, הנפילות והנסיגות לאחור שמצא החפץ חיים בדרך המלחמה שלו עם יצרו הרע – משל אחד מני אלף. ודי לנבון שכמותך לדון מן הפרט אל הכלל.
התוצאה מזה היא כשנער בעל רוח, בעל שאיפה, בעל תסיסה מוצא בעצמו מכשולים, נפילות, ירידות, הרי הוא דומה בעיניו כבלתי "שתול בבית השם". שלפי הדמיונות של נער זה, להיות שתול בבית השם, פירושו הוא לשבת בשלוות נפש על נאות דשא של מי מנוחות וליהנות מיצרו הטוב, כדרך שצדיקים נהנים מזיו

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

השכינה שעטרותיהם בראשיהם במסיבת גן עדן, ולאידך גיסא, לא להיות מרוגז מסערת היצר על דרך הכתוב של "במתים חופשי" [תהילים פח, ו.]

אבל דע לך, חביבי, ששורש נשמתך הוא לא השלווה של היצר הטוב, אלא דווקא מלחמתו של היצר הטוב. ומכתבך היקר והנלבב מעיד כמאה עדים כי אכן לוחם נאמן אתה בצבאותיו של היצר הטוב.

באנגלית אומרים - Lose a battle and win the war - דהיינו, הפסד קרב, ותנצח במלחמה. בודאי שהנך נכשל ועומד להיות נכשל (אין בזה משום פתיחת פה לשטן), ובכמה מערכות תיפול שדוד. אבל אני מבטיח לך שלאחר הפסד כל מערכות תצא מן המלחמה כשזר על ראשך, והטרף החד מפרפר בין שיניך.

החכם מכל אדם אומר "שבע ייפול צדיק וקם", והטיפשים חושבים כי כוונתו בדרך רבותא: אף על פי ששבע ייפול צדיק, מכול מקום הוא קם. אבל החכמים יודעים היטיב שהכוונה היא שמהות הקימה של הצדיק היא ה"שבע הנפילות" שלו. וירא את כל אשר עשה והנה טוב מאוד. טוב זה יצר טוב, מאוד זה יצר הרע.

אהובי, הנני לוחץ אותך אל לבבי, ולוחש באוזנך, כי אילו היה מכתבך מספר לי אודות המצוות והמעשים הטובים שלך, הייתי אומר שקיבלתי ממך מכתב טוב. עכשיו שמכתבך מספר על דבר ירידות ונפילות ומכשולים, הנני אומר שקיבלתי ממך מכתב טוב מאוד. רוחך סוערת לקראת השאיפה להיות גדול. בבקשה ממך, אל תצייר בנפשך גדלותם של גדולי עולם שהם ויצרם הטוב בבחינת חד הוא. לעומת זאת צייר גדלותם של גדולי עולם באותיות של מלחמה נוראה עם כל הנטיות השפלות והנמוכות. ובזמן שהנך מרגיש בקרבך סערת היצר, דע לך שבזה אתה מתדמה אל הגדולים הרבה יותר מאשר בשעה שאתה נמצא במנוחה השלמה שאתה רוצה בה. דווקא באותם המקומות שהנך מוצא בעצמך הירידות הכי מרובות, דווקא באותם המקומות עומד הנך להיות כלי להצטיינות של כבוד שמיים.

אינך רוצה לגנוב את דעתי, שאחשוב עליך שהנך בקו הטוב בעוד שבאמת הנך כך וכך, ועוד כך ושבע פעמים כך. ואני מה לי לכל השבע פעמים הללו. בשבילי עבודת היסוד היא שבמשך החורף העבר רכשת לך ידיעה הגונה בהלכות נזקי ממון. חזרת כמה פעמים על המסכת שלמדת. לא תכחיש את זה, זו היא העובדה המכריעה. בעובדה זו גנוז סוד הניצחון במאבק היצרים שלך.

הנך כותב: "לעולם לא אשכח הרצון שהיה בי להצליח ולעלות מחיל אל חיל. אבל חבל, כבר אבדה תקוותי". איננו יודע כיצד אתה מעז פנים להכחיש מציאות חיה,

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

האם אתה לא עלית מחיל אל חיל מאותו זמן שנכנסת לבית המדרש!?
מכיר אני אותך שאינך בעל העזה כזה, שלא שהם הם הדברים: אם מוצא אתה בעצמך שיצרך הרע מתגבר עליך, הנך חושב בטיפשות ובתמימות שכבר אבדה תקוותך. דבריך פשוט מביאים לידי גיחוך. משתתף אני בסבלך הרע, אבל הסבל הזה הוא, הוא הרחם של הגדלות. ראיתי את פניך בשעת עיון בהלכה. ראיתי את פניך בשעת הקשבה לשיעורים. ראיתי את פניך בליל שביעי של פסח. האותיות החרותות על פניך בשעות הנ"ל הן אותיות של "סוף הכבוד לבוא". אין שביל הכבוד מתפתל דרך מישור: שביל הכבוד עובר מסתובב כנחש עלי דרך וכשפיפון עלי אורח. ארסו של נחש בקרבך? – הוא ישופך עקב ואתה תשופנו ראש.
מצאתי לנכון להציע לך דברים הללו במכתב. הכוונה היא לתת לך יכולת להזדקק להם מדי פעם בפעם. מובן מאליו שמפאת זה לא הייתה לי הכוונה אלא לקו הכללי. בנוגע לנקודות פרטיות, בזה יפה כוחו של הדיבור החי פנים אל פנים. אתה הוא השתול בבית השם!
בהשתתפות בסבלך, בביטחון בניצחונך, בתפילה להצלחתך
יצחק הוטנר.
נ.ב. עכשיו הנך מבין את המשפט הראשון של המכתב, כי עצם מכתבך מנוגד הוא לכל התיאורים הנמצאים בו."

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

פתיחה

לא מעט לילות עברו עלי בליקוט וארגון המאסף הנפלא הזה...

לקח המון זמן... אבל היה שווה! אין ספק שזו חוויה מרגשת.

הידיעה הזו, שיש עוד כל כך הרבה נשים נפלאות, שלמרות העובדה שהן מתמודדות מול כל כך הרבה אתגרים, הן לרגע לא שוכחות את הדבר החשוב מכל: נשמתן, רוחן ונפשן היא ידיעה ותחושה מחזקת ומעצימה ונותנת לנו כח להמשיך ו... לשמור על עצמנו מתוך עוז ורוממות.

אז ראשית ולפני הכל, תודה לבורא עולם.

על כל מה שנתן ונותן לנו. על המשפחה ועל הפרנסה ועל השאיפה להישאר שמורות...

ועל שזיכה אותנו להתאגד ולהרגיש את תחושת האחווה המשותפת של 'חבר אני לכל אשר יראוך'...

תודה מיוחדת לכן, משתתפות ה"דיון בעקבות הסיפור" היקרות,

הדברים שכתבתן כל כך מקיפים, מביעים, מכוונים וגם-מעניינים, שפשוט לא נשאר מה להוסיף עליהם...

מאחלת לכן שה' יתברך יאסוף את כל הכוונות הטובות הכמוסות בלבבות ומוצפנות בין המילים

וישלח לכל אחת ואחת סייעתא דשמיא להתעלות מעלה מעלה ברוחניות ובכל הכלים הנדרשים לכך...

הרי שלכן לפניכן,

אתכן,

לאה.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הפניה שהביאה לדיון

אני כמעט בטוחה שהרבה נשים מתקשות במה שאני עומדת לשאול אותך:

כל שנה מחדש אני מקבלת על עצמי לפני ראש השנה להתחזק בשנה הקרובה ב"שיחה עם גברים."

וכל שנה מחדש אני מגלה שממש לא הצלחתי...

ברור שאני לא מדברת על שיחות נפש, בילוי וכו' - חס וחלילה!

אבל במהלך העבודה, במשרד בו ברוך ה' האווירה נהדרת, יש הרבה צחוקים על מה שקורה,

יש "ירידות" אחד על השני וכאלה

ולמרות שאני לא משתתפת פעילה בכל אלו (ה' עזר לי ואני לא חדת לשון בכלל)

יש דברים מצחיקים באמת וקשה להישאר בחוץ...

בייחוד שבאופיי אני טיפוס מאד חייכן וזורם וממש לא יודעת לשחק אותה אדישה!

קושי נוסף הוא שהמנהלת מאד בעד אווירה עממית וזורמת, ופשוט לא יתכן להיות "מתנשאת"

חשוב לי לדעת: מה אסור וממש לאו, מה מותר אך לא רצוי ואיך, למען ה', אפשר לעמוד בזה?

מחכה לתשובה,

'שמורה'.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבול'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הזדהות

בחרתי לפתוח ראשית ב(חלק מ)תגובות ההזדהות. נכון שהתגובות הללו אינן פותרות את הבעיה, אבל יש בכוחן לגרום לנו להרגיש שאנחנו 'בחברה טובה'.

כל אחת שנלחמת בתוך עצמה לשתוק, להתאפק מתשובה מתוחכמת, או להתחמק משיחה יכולה לשאוב כוח מעצם העובדה שהיא לא לבד.

דעי, שהמון בנות מתמודדות בדיוק כמוך, ומייחלות גם הן להשתפר בהתנהלות היומיומית.

אולי זאת שיושבת בדיוק מולך, שתמיד חששת "מה היא חושבת על איך אני 'קשוחה' בישיבות"... היא זאת שמכה על חטא ודומעת אחרי ישיבות-נפילות...?

אולי כן ואולי לא...

בכל מקרה: את לא לבד. את חלק מקהל ענק של בנות שלכולן, בדיוק כמו שלך, יש רצון כנה לשמור על עצמן וכבודן...

מתביישת לראות את התמונות במטבח, שאם היינו רואות את התמונות האלה לפני עשור כשהיינו תלמידות תמימות בסמינר, אולי היינו רצות בכל זאת ללמוד הוראה,

מתביישת כשאני רואה את השוקולד שמונח על שולחנו של מנהל הפיתוח שנרכשו מכספי נשות אברכים שהבנים שלהם לומדים בחיידר הכי הכי,

ומתביישת מהשיחות במטבח ומקבלת שבת.

מתביישת לא בשביל מי שאנחנו היום, אלא בשביל מה שהיינו יכולות להיות אילולא...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

המילים האלו, מה"דיון בעקבות הסיפור" מבטאות כל כך את החיבוטים הללו, כשכל הקבלות הטובות לשמירת המרחק מתנגשות עם המציאות ו...מתרסקות. ובאמת, מה עושים? איני מצליחה ללכת נגד הטבע שלי שמשתדל לרַצות, לגרום לשני להרגיש נעים, ולזרום יחד איתו. אז מה עושים? מה עושים?

**

בקשר לעבודה ולשיחה עם גברים,גם אני מתמודדת עם העניין הלא פשוט הזה....ולפעמים אני באמת לא יודעת מה צריך לומר או לא לומר,הייתי שמחה לדעת אם יש משהיא שיודעת על איזה שהוא ספר עם הלכות הברורות בנושא

**

אשמח לקבל את התגובות המחכימות, איך להתמודד עם המצב הרגיש הזה, שבו אני אולי לא משתתפת פעילה בשיחות. אבל בד"כ נמצאת במקום ושומעת, וקשה להגיב כמו רובוטים שיכולים לשמור על פני פוקר בכל מצב...

**

אני גם אשמח לדעת מהם הגדרים. אצלנו במקום העבודה יש רק חרדים, אבל העובדים ממש 'נחמדים' כאלה ומפטפטים קצת פוליטיקה וקצת....
רוב העובדות משתפות פעולה ממש "יפה" ואני לא יודעת איך להגיב ומה לעשות עם זה...

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אני עובדת במשרד חרדי וגם מתלבטת בבעיה הזאת. אני האישה היחידה עם עוד 4-5 גברים.
בדרך כלל לא משתתפת בשיחות אבל קשה מאד ולפעמים מוצאת את עצמי עונה ואחר כך מתחרטת

**

בתור אחת שעובדת עם נשים חרדיות בחדר נפרד, שזה דבר שמקל מאוד על השמירה, עדיין אני יכולה להעיד: זה קשה מאוד לשמור על עצמי ולא להיסחף! הם מנסים להיות נחמדים, מפריחים בדיחות, קוטלים אחד את השני וכוי אני ממש חושבת שצריך לבדוק טוב טוב טוב לפני שהולכים לעבוד ללא הפרדה. מהר מאוד משתלבים ולא שמים לב שלא כ"כ עומדים בכל ההחלטות היפות... בכל מקרה, תודה רבה רבה על החיזוקים. זה ממש קרן אור באפילה. לראות בעיניים את הייחודיות והעליונות שלנו, באיזה מיילים אני עסוקה ובאיזה הם....

**

אני חדשה ומאד נהניתי מהחומר.
לגבי הדיון בעקבות הסיפור-מצטרפת לשאלה אני נמצאת גם באותה סיטואציה, ויותר מזה, כאשר אני לא מגיבה ולא "זורמת" עם האווירה (הקלוקלת) במשרד זה מעורר כר נרחב לצחוק על חשבוני במיוחד שהבוס מאוד בעד "אחדות"...כך שלפעמים אני מתלבטת אם לא כדאי להגיב איזה משפט ולהמשיך הלאה, מאשר להתבדל ולעורר תשומת לב.
האמת, אני מרגישה ובטוחה שזו לא אופציה ולכן אשמח מאד לקבל טיפים.

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

לצורך הענין היום יש לנו הרמת כוסית , ומהבוקר אני מוטרדת . לא נח לי עם הנושא כל שנה מחדש צריך להיות חזקים. כמה שפחות להתערבב. ולהיות בצד גם אם זה אראה כפחות נחמדה... אני חושבת שעצם הדיבור בענין חשוב ע"מ שנזכור כל הזמן שזה לא מלכתחילה. וזה בעיתי. וננסה להימנע כמה שיותר

**

מי ש'בתוך זה' תבין את המשפט הבא, ומי שלא-אשריה...

אבל לפעמים, תוך כדי עבודה סוערת, אני עוצרת שנייה וחושבת לעצמי: איך אני נראית למי שמסתכל מהצד..."איזו דינמיקה..." איזו "אחוות לוחמים..."

כל כך כואב... 'הזאת נעמי???'

**

מצטרפת לתמיהה איך ניתן ליצור "חומה וירטואלית" של מרחק...

**

אני עובדת חרדית יחידה במסדרון שלנו ובקומה כולה (מבין כ-50 אנשים).למזלי הרב אני עובדת חיצונית, אז כמעט ואין לי ישיבות צוות, אם כבר יש ישיבות בהן אני משתתפת, אז הן מאוד קורקטיות וקצרות. אבל - שיחות היו עולות מדי פעם (לעיתים) בהכנת שתיה במטבח או בפגישה במסדרון. לשמחתי כי רבה, הגיעה אליי ישירות למייל ה"שמורה במבול" ואיתו קובץ של הרב גנס על הלכות בעבודה. זה ממש עזר לי להעלות את כל ההלכות הללו למודעות. מאז אפשר ממש לספור את המקרים הללו וגם הם במצב של מספר אנשים שמדברים ולא שיחה אישית (גם מזה אני משתדלת להימנע ככל האפשר) אני חייבת לציין שרוב האנשים אצלנו מאוד נחמדים ומתחשבים ואפילו מבלים את עיתותיהם יחד, למרות שאני לא ממש חברה של האנשים

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבול'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

פה, אין לי שום בעיה עם זה

יש פה מישהי שחושבת שאני **NO FUN**. אני אפילו שמחה בכך – ה- **FUN** שלי אחר לגמרי, ב"ה.

**

אשמח לקבל עצות ולהשתתף בהמשך הדיון בנושא בפרט שבחלק ממקומות העבודה עובדים עם 'אנשים משלנו' ולצערנו ברב המקרים קשה יותר לשמור עם 'אנשים משלנו'..

**

אשמח מאד לקבל טיפים לחיזוק הרגישות לנושא, שלצערי זה מאד-ד-ד נישחק במשך הזמן. תחילה הייתי מאד מאד מסוייגת ושמרנית אך עם השנים הקשר נהיה חזק יותר וקשה יותר לשמירה.

**

גם אני מתחבטת קשות בסוגיה זו.

**

גם לי קשה בנושא הזה אשמח לקבל תגובות שיחזקו

**

מזדהה עם כל מילה שנכתבה ולא נכתבה...

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

השאלה בדיון מדברת אלי מאוד.אשמח להיות שותפה לתגובות ולעצות לבעיה זו.בהזדמנו זו אודה על השמורה המיוחדת שמקיפה שומרת ומחממת.

**

לגבי הדיון שהעלית- אשמח להצטרף לדיון ולשמוע תגובות , גם אני מנסה כול פעם להוריד פרופיל אבל זה קשה כשעובדים עם אנשים הרבה זמן,

**

אני מחפשת עבודה וכבר כמה פעמים יצא לי לחשוב על הנושא ואני באמת לא יודעת איך אני אצליח לעמוד בזה. בדיוק כמו שכותבת מי ששלחה לך את הדבר... לכן אשמח מאד אם תוכלי לשלוח גם לי את התגובות וההצעות שיתקבלו בעניין, כדי שאוכל כבר עכשיו להתכונן לקראת הבאות...

**

אני מתמודדת עם חלק מהדברים שכתבה ב. בנושא שיחה עם גברים במשרד, ולכן אני מעוניינת מאד להיות שותפה לתגובות ולעצות. האם אפשרי?

**

אני אישית , עבדתי במשרד מסוים עם הרבה נשים חרדיות .יש לציין שהיתה שם התחזקות בין הבנות לגבי הנושא של גברים (ואולי בעקבות המיילים הראשונים של השמורה...) בנות הפסיקו לפנות אל גברים בשם פרטי, וגם במייל. בנות חותמות במיילים בשם מלא - שם פרטי + שם משפחה התחזקות לא לדבר עם גברים -אלא רק מה שנצרך לענייני עבודה .כל זה כמובן יחד עם שמירה על נעימות ,אצילות , וכבוד.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

הייתי שמחה לקבל המלצות כיצד ניתן להתמודד

**

מה באמת ההלכה?

אני אומנם עובדת גם עם הרבה נשים ובנות חרדיות אך בצוות שלי יש גם לא מעט גברים, חילוניים ודתיים כאחד. ולא פעם ולא פעמיים אני וחברותיי שאלנו את עצמנו את השאלה הזאת והתחבטנו בה ואנחנו לא יודעות מה לעשות.

אגב, השאלה היא לא רק על שיחות אלא גם במקרים שהם מספרים ו/או מראים תמונות וכו על המשפחה שלהם.

כלומר השאלה לפי דעתי היא- איך בכללי גורמים להם להרגיש בצורה מכבדת ולא פוגעת אנחנו שונות ולא חלק מהחברה והחברים שלהם? היכן הגבול בין פגיעה לאי קשר מתוך כבוד?

**

אני מזדהה עם הכתוב- כמעט הסיפור שלי רק שלי יש בעיה נוספת אני גם חדת לשון וכל פעם צריכה להילחם כדי לשתוק – ולא תמיד מצליחה להיות עניינית- אבל שלא יהיה מדי מתנשא. אני חייכנית ותמיד לידי צחוקים וכו' אז עם חברות – אדרבה- אווירה טובה בעבודה , אבל מול גברים זו העבודה והמלחמה בנוסף לחדת לשון... כך שמאד הייתי שמחה לעצות ורעיונות כיצד מתמודדים..

וכן מה אסור ומותר – את ההלכות הנהוגות במקום עבודה אני קוראת מדי פעם שוב ושוב אבל אולי יש עם יותר פרטים... אם כי חושבת שאולי עצות של בנות יעזרו

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

אז אשמח לדעת איפה הגבול, מה אסור, מה מותר ומה לא כדאי...

**

... ומוצאת עצמי מהלכת על הגבול בין האסור ובין המותר- בתחום הזה בדיוק, כלומר- בתחום האסור, כי הרי או שהשיחה מותרת או שהיא אסורה, אין תחום אפור בעניינים מקודשים שכאלו...

לא, איני קוראת בשמות פרטיים, אני לא יוצרת קשר על בסיס אישי, מעולם לא חשבתי להגיד שלום לעובד ברחוב, בתחילת יום עבודה וכמובן שלא בסיומו, ואין מחמאות או שיחות סתמיות .מה כן ישו??

משפטים שנועדו לבדח את השומעים, בקשות עזרה בנימה ידידותית ("אכפת לך לעשות לי חסד?" "מתי תוכל לסדר את מה שסיכמנו?"), שיחות כאילו קשורות לעבודה שגולשות לנושאים אישיים או היררכיים בעבודה)מנסים לארגן חסימה במחשבי המשרד והמנהל הד"לי לא מעוניין, מארגנים קואליציה ומתחמנים דרכים משותפות לטיפול בעניין. הוא הלך לדבר עם רב מסוים? מסכמים יחד שמישהו מתקשר אליו כהקדמה לעניין וכו'), הערות ביניים שנועדו להתערב בשיחה ולהישאר כאילו בחוץ (אחד העובדים מספר לעובד אחר שקרא לבת שלו בשם מסוים, ואת השיקולים שלו לכאן ולכאן- ואני הטיפשה מתערבת: "זה שם של אנשים חזקים...!")

לא חסרות דוגמאות ...

מאז אני מוצאת את עצמי עוצרת (טוב... לא תמיד....) מתאפקת (בדרך כלל...) עוצרת מילה או שתיים, מנסה לבלום את החוויה המשותפת האסורה על פי ההלכה ושמורה לי לאדם אחד בעולם, ומייצרת עוד קצת קדושה בעולם, במשפחתי ובי עצמי.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

ועוד כמה מיילים עם מילות 'תחינה' דווקא אלינו פנימה...

כמה אחריות יש לכל אחת המרשה לעצמה להתנהג בצורה קצת יותר 'קלילה ורופפת'. האם היא לא מקשה בכך על האחרות, שמנסות , למרות הכל, לשמור על הגבולות...

יש לי הרגשה שלפעמים קל יותר להיות "החרדית הסנובית" בסביבה שכולה חילונית, מאשר בסביבה שיש בה גם חילונים, גם דתיים וגם לצערנו חרדים ... כי אם יש עוד כמה חרדיות והן מאד נחמדות, למה שיתייחסו אלי אחרת??

**

אני עובדת במקום חילוני, לאחר תקופה ארוכה של חיפוש עבודה ללא התפשרות על ישיבה מעורבת בשום צורה ואופן. ישבתי בחדר עם בנות חילוניות, ובתקופה האחרונה הגיעו חרדיות נוספות, ואני בחדר חרדיות!
אני חייבת לומר שהניסיון בשיחות עם גברים קשה פי כמה והרוב אם לא הכל באשמתן.
כשהייתי לבד, למרות שאני טיפוס דברן ודומיננטי, ויש לי עקיצות שנונות שבוערות על הלשון, התגברתי והצגתי פני תמימה ובוישנית - וזה לא קל, אבל בשליטה. כשהגיעו החרדיות הנוספות (חרדיות באמת, לא חצאיות קצרות, פאות ארוכות וכד') והיו פחות קרירות ומרוחקות, וקצת יותר 'אנושיות' ו'מתחשבות' - נפרצו הגדרות, והחילוניים קולטים את ההבדל, אמנם כעת אני "מלמדת אותם" שכל אחת אחרת, (כמובן ע"י התנהגות שממשיכה להיות מרוחקת ולא ח"ו נידון) אבל אין מה להשוות.
כל אחת - שתשים לב - חוץ מהשמירה על עצמה היא הורסת גם לחברותיה! את מלמדת אותם מה זה חרדית! לדוגמה, אני למדתי אותם שאני לא באה להרמת כוסית, וכשהייתי יחידה הם ידעו - שחרדיות לא באות להרמת כוסית.ואמרה לי מישהי - אצלנו חייבים לבוא, וזו כנראה אשמת החרדית הראשונה שהייתה

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

פה..כמובן כל מקרה לגופו - אבל תמיד שידעו שחרדית זה הכי קיצוני שיש! ולא צריך להסביר להם איפה זה חומרה ומה עיקר הדין ואיפה נוכל להתגמש - כל מה שלא עבודה נטו - מחוץ לתחום!

**

טוב, אז אני רוצה לספר/לעודד כי הבעיה קיימת גם בבתי הספר ולא רק במשרדים.....
בהקשר לכך ניסיתי מספר פעמים להימנע וכפי שאת גם אני טיפוס חייכן/זורם וכד' קשה לי להבליג ולא להיות חלק....(כמה שניסיתי...)
אבל לפחות מס' הגדרות ניסיתי לשים לעצמי כמו לדו' לא לנסוע עם משהו מצוות הגברים כשאני לבד ולא עם עוד משהי מהצוות....(אפילו לטרמפ) וכד' כיוון שהדברים לא תמיד ניתנים להגדרה בהלכה וכל מקרה לגופו-

**

ראשית אין מילים להודות ולשבח על התנופה וההרגשה של "יחד להתמודד ולא לבד" שאת נותנת לכולנו, זה נותן כוח להמשיך ולא להרפות.

**

אשמח להשתתף בדיון זה, כי גם אני כל הזמן שואלת האם נכון לשאול גבר מה שלומך? אם הילד שלו לא חש בטוב לשאול מה שלום הילד? האם להתעלם גם כשחזר מחופשת מחלה?
לחייך כשנאמרים דברים המעלים חיוך או להשתדל להיות כל הזמן רצינית ומרוחקת? איך זה מתקבל/נראה ?
האם חשוב להראות שחרדיות הן גם (כמובן לא בעיקר, העיקר הוא עבודה איכותית וטובה לשם כך אנו פה...)
אנושיות או שצריך להראות ריחוק והסתייגות לאורך כל הדרך?
מה ד' רוצה שנעשה? פעמים אני חושבת שאולי יש לנו איזו שליחות במקום/צוות/אנשים לשם התגלגלנו, מהי

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

לייצג את עולם התורה והמצוות אולי? ושוב הכיצד, בשקט ובהיחבא או שניתן 'לשתף פעולה', כאשר נשאלם/דנים בנושאים שאינם עבודה?

אולי המטרה היא רק לבוא לעבוד ולא להביט ימין ושמאל כלל, כלומר השליחות שאני מדמיינת היא רק בעצם לבוא לעבוד כאמצעי פרנסה ולא מעבר? חושבת שאין כללים ברורים לכל דקה בעבודה אבל אם נצא מהדיון בהבנה מהאסור לגמרי ואין מה לחשוב פעמיים – זה יועיל מאוד.

קושי

היו בנות רבות, שמעבר למילות ההזדהות, הן הביעו את הקושי שהן חוות בשמירה על הגדרים.

אני מייחדת לזה פרק מיוחד בגלל מספר סיבות:

לפום צערא אגרא!

מי יוכל לשער את גודל השכר שיש על כל התגברות והתגברות, על כל השקעה ומחשבה ותכנון ותחבולות כיצד לנצח במלחמה הזו...

וגם... לחזק אותנו בשעה שחלילה מרגישים רפיון. שנוכל להבין שהמלחמה באמת קשה...

אכן, מדובר בקושי, במיוחד כשהוותק עולה והזמן שאת מכירה את האנשים הולך ועולה. אני אישית פנים אל פנים מצליחה יותר לשמור על "קשיחות" הנפילות שלי בעיקר במיילים או בטלפון שם אני מרגישה לפעמים יותר חופשי

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אני אשמח לשמוע איך מגיבים במיוחד במצבים מביכים הרי כשאנחנו מובכים הכי קל לצאת מזה זה ע"י בדיחה או משו כזה, איך מגיבים למצבים כאלו

**

אני לא יודעת איך לפתור את זה, אבל זה חלק גדול מהבעיה. מעבר להרגשה הטבעית, שאת רוצה להיות חלק מחברה, אני גם מרגישה, שבעבודה השוטפת, כאשר יוצא הרבה להיעזר בגברים, מי שנחמדה, זורמת ומנהלת שיחות בגובה העיניים, היחס הוא אחר, הם לא מצליחים להבין את זה , גם אם הם יודעים שזה מטעמי דת, ברגע שהם צריכים להשקיע מזמנם, ולא מדי בא להם, אז אם מרגישים קשר, הם בכל זאת יעשו, ואם לא, וכל התקשורת היא עניינית נטו, אז היחס הוא קר, ולא עוזרים.

**

מבחינתי זו ה-מלחמה בעבודה. וזה קשה כל פעם מחדש. אני משתדלת לדבר נטו עבודה. ואם מישהו יורד לפסים שאינם רציניים- פשוט לרחף. ולא להסתכל לאף אחד בעיניים בזמן הזה. כמו כן- קשה לפעמים ששואלים שאלות "הלכתיות". ואז מסתבכים מה לומר/לא לומר. גם שם אפשר למזער. ואני גיליתי גם אז- שאי הסתכלות ישירה מונעת המון מצבים שיכולים "להסתבך".

**

אכן- העבודה ישירות מול הגברים לא קלה כלל, איך וכיצד אני מגיבה, מה במסגרת תפקידי ומה חורג,איפה אני צריכה לשים קוים אדומים!

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הנושא שעלה הפעם הוא באמת בעיתי, לא, אין לי שום פתרון לבעיה הזו, ניסיתי הרבה מהעצות שנכתבו פה בעבר, כמו לא לקרוא לגברים בשמם הפרטי, לא להגיד שלום כשפותחים בשיחה וכו', הכל טוב ויפה כשכולנו רציניים. אבל כשהם מפריחים בדיחות מאחורי הכיסא שלי, ויש לי על הלשון משפט שיוסיף לאווירה הקצת ליצנית שלהם אני ממש בבעיה, אפילו אם אני מצליחה להתאפק ולא להגיד אותו, לצערי הרב, אני צוחקת.

**

ב"ה אני שומרת על כך באדיקות אבל כל פעם אני מרגישה שמשהו פה ממש לא טבעי אולי זו ההרגשה הרצויה כי באמת עבודה מול גברים לא אמורה להיות טבעית וזורמת אני גם לא יודעת איך מצדם זה מתקבל בדר"כ בפניה אחד אל השני מגיעה שאלה מצדם: מה נשמע או משהו בסגנון אני משיבה בנעימות ב"ה בסדר ועוברת ענייינית הלאה מורגש באוויר החוסר בשאלה חוזרת מצדי לשלומו של הצד השני....
גם בקריאה בשם הפרטי לפעמים אני נתקעת
מילא אם אני מגיעה למישהו או מתקשרת אליו ישירות, עוד איכשהו זה עובר...אבל למשל מישהו שעומד 2 מטר לידי ומדבר עם מישהו אחר, ואני צריכה לשאול אותו שאלה מה אני אמורה לעשות?
אז לפעמים אני מחכה אם הוא יסתכל לכיוון שלי ואז אני אומרת לו נגיד אתה יכול בבקשה לבוא רגע או רציתי לשאול אותך משהו אבל אם הוא שקוע בעניינים שם אין לי בדיוק דרך לקרוא לו... זה לא מישהו ממש זר שאני יכולה לשאול אותו: סליחה, אדוני, אפשר בבקשה עזרה? ...
אגב, שימוש בשמות משפחה במקרה שלי ממש לא רלוונטי אף אחד פה לא קורא לאף אחד מר כהן, אדון לוי, גם לא למנהלים הבכירים

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הנושא שעלה הפעם הוא באמת בעיתי, לא, אין לי שום פתרון לבעיה הזו, ניסיתי הרבה מהעצות שנכתבו פה בעבר, כמו לא לקרוא לגברים בשמם הפרטי, לא להגיד שלום כשפותחים בשיחה וכו', הכל טוב ויפה כשכולנו רציניים. אבל כשהם מפריחים בדיחות מאחורי הכיסא שלי, ויש לי על הלשון משפט שיוסיף לאווירה הקצת ליצנית שלהם אני ממש בבעיה, אפילו אם אני מצליחה להתאפק ולא להגיד אותו, אני תמיד צוחקת.

עדיין זה לא פותר לי את הבעיה כשאני יושבת עם מישהו אחד על אחד והוא שופע בדיחות ואני לא מצליחה לשמור את הצחוק אצלי בבטן, וגם לקום פתאום לשירותים זה לא מתאים...

אז אפילו ההדמיה של בעלי לידי לא עוזרת.

נס שזה לא קורה הרבה, אבל כשזה קורה... אשמח באמת לשמוע מה יש לאחרות להגיד בנושא.

**

חשוב לדעת, שרק מי שעובדת בחברה מעורבת יכולה בכלל להבין במה מדובר, ורק היא יודעת כמה כל רגע הינו ניסיון, במיוחד למי שחברותית ואוהבת תקשורת זורמת. ויחד עם זאת, חובה לקחת בחשבון שבעקבות הנהגות מעודנות, היא תמותג כשונה, מתבדלת, לא חברותית וכדו', ולפעמים אפילו לא תקבל את מלא ההערכה הראויה להצלחתה ולכישרונותיה. כשנותנים את הדעת מראש על התוצאה הזו, לא נרתעים ממנה, ואפילו שמחים שכך.

**

קראתי והזדהיתי עם הנאמר לחלוטין..... זה לא קל!

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אני מזדהה מאד עם השואלת אשמח לקבל ולשמוע את התגובות, למרות שאין לי מה לענות לה. אבל הפעם כשמדובר בנושא שהוא ממש ואפשר לומר הכי אקטואלי- כבר לא רלוונטי ה'בדרך כלל'... (אודות המכתב של "ב" לגבי שיחה עם גברים)

**

מניסיון רב ממקומות שונים היה לי קשה קשה קשה עד בלתי אפשרי לעשות זאת

בכל פעם התחזקתי ומדי פעם נפלתי והקב"ה ברחמיו ראה את ההתאמצות שלי (אני מאוד חייכנית ותמיד יש לי משהו קולע לומר) ריחם עלי ובאופן מפתיע העבירו אותי קומה (מתחת לאדמה) רק עם בנות ובא לציון גואל ומאז עברתי עוד 2 עבודות עם עוד ניסיונות אבל יותר קלות

ולאלו שהנס עוד לא קרה - צריך להמשיך והחזיק חזק למרות המעידות הקב"ה רואה את ההקרבה שלנו לטהרה ומטהר אתנו ואת משפחתנו העבודה לא לריק!

**

אין לי מה להוסיף לגבי שיחה עם גברים חוץ מזה שאכן זה אחד הנסיונות הקשים יותר שקיימים בעבודה עם גברים, הקושי מתגבר כשחלק משעות העבודה זה זמן קבלת קהל, וכל פעם אותם אנשים מגיעים...

לעזוב עבודה אחר עבודה בגלל זה, לא באמת מתאפשר (אחרי שעשיתי את זה פעמיים, הבנתי שזה לא עוזר וזו לא הדרך)...

אשמח לשמוע פתרונות או עצות ולהשתתף בדיון.

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הגדרת כל כך טוב את הנסיון! מצד אחד אנחנו רוצות להרגיש טוב בעבודה, שיהיה נעים וכיף ללכת לשם.
והגברים הם חלק מהצוות, לא נעים להישאר מחוץ לעניינים!
אבל מצד שני..... המצפון היהודי לא נותן מנוחה.....

**

תודה רבה על המיילים המחזקים והמאירים. ברגע שאני רואה מייל מ"שמורה" בדואר נכנס, אני כבר מחכה לדקת שקט כדי לפתוח וליהנות.

לגבי ה "דיון בעקבות הסיפור", אין לי הרבה מה להוסיף חוץ מזה שאני ממש מזדהה. כטיפוס שגם חייכן וזורם, הניסיון הכי גדול שלי כשהתחלתי לעבוד בתחום היה פשוט לא לחייך כל הזמן. אולי זה נשמע מצחיק, אבל מי שרגיל לדבר ולהסתובב עם חיוך באופן טבעי, זה ממש שבירת הטבע ומאד קשה לשנות את זה (באופן זמני כמובן, עדיין לשמור את זה למקומות הנכונים). עם כל הקושי בעבודה חדשה, אני חושבת שהרבה יותר קשה לעשות את השינוי הזה במקום שכבר מכירים אותך כנחמדה וחברותית.

תמיד הבוסים ניסו להוציא ממני את הנחמדות שלי כי הם ידעו שהיא קיימת. בתחילה הייתי די קשוחה והיה נראה שהגענו לאיזשהו איזון על גבול הנימוס-אדיבות.

**

אשמח מאד להצטרף ל'דיון בעקבות הסיפור'.

אין לי מה להוסיף לדיון אבל אשמח לשמוע מה מותר ומה אסור, והלוואי ואזכה להתחזק בזה.

תודה רבה!

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

לא אפרט כאן את כל הסיפור (אני לא רוצה שיזהו אותי), אבל בגלל משבר מסויים שירד לפסים יותר אישיים נורא קשה לי לא להיות נחמדה. אי אפשר להתעלם מעובדות שקרו.
אני חושבת שהנסיון הזה הוא יותר מהנסיון של האינטרנט.

אם יש למישהי עצות מעשיות להתקדם ולשים גדרות קטנות אבל מועילות, אשמח.

**

אני מוצאת עצמי מזדהה עם כל מילה של הכותבת תיאורה תואם אחד לאחד את מצבי.

ב"ה אני לא עובדת כעבודת צוות אלא יש לי את הבעיה עם עובדים שאני רואה אותם כאחת לשבוע והכל לבבי וזורם ופתוח.

עשיתי לעצמי גדר על שאלות אישיות כגון איך עברה שבת לענות ביובש.

אשמח מאד!!! לקרוא את התגובות אני צריכה דחוף חיזוק בנושא.

כמובן הכל בעילום שם.

**

המיילים שלך מקסימים, כבר כתבתי לך בעבר, פשוט מחיים את הנפש.לגבי מה ששלחת על דיון בעקבות הסיפור, בתור אחת שעובדת בצוות עם גברים ,ושיש אווירה נעימה בצוות ,ממש קשה לשמור על פנים חתומות ולא להגיב. זה שאלה שאני מתחבטת בה הרבה ואין לי הרבה מה להוסיף, מאד מעניין אותי לראות את התגובות לנושא,

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

רק יכולה להזדהות עם כל מילה של הכותבת!!

בעבודה הקודמת שלי הגעתי גם כן למצבים בהם עבדתי עם, מול וליד אנשים (דגש על הא') חדי לשון, מוכשרים, מעניינים ומצחיקים .

קשה מאוד להישאר אדישה וטפשה (ולא לצחוק או לפלוט גם את איזו מילה או משפט, כי אם לתקוע פני פוקר במחשב כאילו את דוברת שפה זרה ולא מבינה מה הולך כאן)- טכנית, סביבתית, ואם הכביכול-סנוביות הזו מתפתחת לנושא בפני עצמה- זו בכלל אטרקציה☺ ...אם את לא אדישה וטיפשה- קשה לדעתי מאוד להישאר את... עם הריחוק הנדרש, ועם סגנון דיבור ויחסים שגם ברחוב חרדי לו היית פוגשת מישהו מהעבודה היה נעים לך והגיוני לך האופן בו את מדברת או מגיבה לו ... בכל מקרה ובכל דרך שתבחרי, חזקי ואמצי. יש לך כנראה הרבה מאוד אופי וגב, ועל כך הערצתי נתונה! לי עזר השם ומסיבה נוספת הרגשתי שמיציתי את מקום העבודה, והיום אני במקום שהאווירה בו היא בין הנשים החרדיות לבין עצמן, וזה מקסים מקסים מקסים!!, כמים קרים לנפש עייפה...

המון הצלחה וכוח!

**

מזדהה עם כל מילה של הכותבת. כל מילה. ואני, בשונה ממנה, גם חדת לשון...

אין לי מה לענות, להוסיף או להגיב, רק מבקשת מאד לשמוע את התגובות שיתקבלו כי הנושא הזה מטריד ומעסיק אותי מאד.

**

הלוואי והיתה לי נוסחת הקסם גם אני מתחבטת בכל פעם עד מה ומה

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אמנם יש לי את הגבולות שלי - שגם עליהם אני צריכה להיאבק כל פעם מחדש מול אחרים : לא יוצאת לטיולים משותפים ("מה אכפת לך? לכי רק את עם הבנות החרדיות בצד" אני כבר יודעת שזה לא מחזיק מים), מתחמקת מפעילויות אאוט-דור (שנעשו כ"כ פופולאריות!), ואם תומרנתי בלי ידיעה לישיבה כזו - משתפת פעולה רק עם נשים , אוכלת רק עם בנות, לא משתתפת ב"חגיגות" יומולדת וכו' למיניהם, יושבת בחדר עם בנות (כמה נאבקתי על זה, אף אחד לא הבין מה אני רוצה בכלל, "זה ממילא בעמדות נפרדות, ולא קרוב פיזית אחד לשני, אז מה אכפת לך?"), כ"כ מתחמקת מויכוחים למיניהם.

ואני עצובה, אוי כמה עצובה, שאלו הגבולות שלי...

הלוואי ויכולתי לומר שאין לי קשר עם אף אחד, שאני מדברת רק בענייניות גמורה, מקמצת במילים, שאף פעם לא חייכתי או צחקתי אלא בחברת בנות...

רחמנא ליבא בעי , אולי אולי גם הדמעות האלו שוות משהו?

אדרבא, הביאי לנו בשורה!

**

לגבי הדיון- אני מאד מאד מזדהה עם הכותבת במיוחד שאצלי בצוות עד עתה היינו בנות בלבד ובשנה האחרונה נוספו מספר גברים נחמדים, אני גם עובדת בחברה גדולה.. שישנם גם אנשים שומרי תורה ומצוות וגם אלו שאינם שומרי תורה ומצוות. אומנם ב"ה לכל אחד יש עמדה משלו...אבל עדיין יש כל מיני עובדים למינהם.. והרצון הוא לא לתקשר בכלל אבל זה לא מציאותי.. אשמח מאוד לדעת באופן ברור איך עלי להתנהל..

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אין לי מה לומר כי אני ממש ממש מזדהה, אני משתדלת לא להיות הגורם לצחוק ולהיות רק ברקע, אבל כשיש משהו באמת מצחיק- קשה לי לשלוט על עצמי, אני הייתי שמחה לשמוע עיצות להתאפקות...

**

תודה רבה על כל הארגון והנושאים החשובים שאת מעלה!!! תודה רבה רבה רבה... תודה לך לאה – ולכל הנשים היקרות מאד שמחזקות אותי מאד מאד!!!

אני כותבת לכל אלה שעובדות במקום חרדי – וחושבות מה כל זה קשור אלי..

אני עובדת במקום חרדי מאד מאד!!!!! משרד שלא קשור למחשבים ותכנות וכו'.. במשרד שלנו יש אנשים עם זקן ארוך וחליפות שחורות ואני בטוחה שיש להם גם הרבה מאד זכויות. אבל ואולי לא אבל, אלא בעיקר במקום כזה צריך לשים גבול חזק!!!!

לשים גבולות ברורים ולא לגלוש בקלות תוך כדי עבודה לנושאים שלא קשורים

(הוא רוצה שאבדוק ב"אגרון" לגבי הצעת שידוך לבנו – לשים לב לא להיכנס לשיחה בנושא שידוכים)

הייתי לפני לידה.. והיה לי מאד קשה ללכת ברגל ועובד שגר לידי מציע באמת מתוך כוונה טובה ולשם מצווה – טרמפ. וזה וודאי נוגד את רוח ההלכה...

**

שלא תחשבו זה לא קורה תמיד זה פה ושם פתאום נכנס מישהו בתוך השיחה השוטפת ומתערב - מה נשתתק באמצע?

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

המחיר:

בהרבה מקומות לא ימנו אותך לראש צוות אם את לא מספיק תקשורתית, לא יסמפטו אותך ולא ישושו להעלות את שכרך. לדעתי, תוכלי לעמוד בזה אך ורק אם תחליטי שאת מוכנה לשלם את המחיר. אבל הקב"ה, שהוא המפרנס האמיתי שלך, יאהב את מעשיך ויסייע לך בדרכים אחרות. אם תשנני לעצמך את האמת הבסיסית הזו, זה יתן לך כוח.

שחיקה-

כשנפגשים עם אותם אנשים יום יום, והאווירה סביב לא תואמת את רוח התורה, העקרונות עלולים להשחק. אנו חייבות לחמם את עצמינו מבפנים, שהצניעות תהיה חשובה לנו באמת. לימוד עקבי יומיומי - אפילו 5 דקות ביום של לימוד הלכה בעניין או מוסר - יכול לעזור מאוד!

**

קראתי עכשיו את הסיפור המפעים של אוריה,

ורק רציתי להדגיש,

שגם כשאנחנו פועלים נכון, לא תמיד מגיעה הארה כזו מופלאה משמים. וגם כשזה כך צריך להזכיר ולשנן לעצמינו שעשינו את הדבר הנכון. אני עזבתי את עבודתי לפני שבועיים, בעקבות בוס צעיר ונחמד מדי שנכנס לחברה, עזבתי בהחלטה נועזת שלי ושל בעלי שצריך לחתוך - והרגע! ופשוט קמתי ועזבתי בלי איזה אפיק פרנסה אחר באופק. וכעת, אני כבר שבועיים בבית ללא עבודה, וכן, יש משכנתא... אבל אנחנו מאמינים שעשינו את מה שהיינו צריכים. ואין מה לדאוג, כי ה' דואג לנו...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אפשר היה להשאיר את הסיפור הזה כמות שהוא, כי החיים בעולם ה'נעלם' הזה, הם לא שרשרת סיפורי נפלאות גלויות... אבל בכל זאת... תוך כדי עריכת הקובץ כבר קיבלנו דרישת שלום נוספת:

אחרי שלושה שבועות של בטלה (??...ל.ר.) בבית ב"ה מצאתי עבודה מצוינת, ב"ה!

חדר נהדר של בנות בלבד ועבודה מעולה!

ב"ה!

כמובן שעזיבת עבודה היא מעשה דרסטי מאד, הדורש שיקול דעת מעמיק והתייעצות עם רב, אבל חשוב שנזכיר לעצמנו שאם חלילה הגבולות מטשטשים אז לפעמים אין ברירה...

אולי זה עצמו יגרום לנו להיזהר שבעתיים ולשמור על גבולות ברורים כמה שיותר מוקדם....

**

בפרט הדבר קשה כשבתחילת העבודה לא שמתי לב כ"כ לאיסור זה אלא רק לאחר כמה שנים טובות של עבודה משותפת... למרות שכמובן מדובר "רק" בדיבורים וגם אני מטבעי טיפוס חייכן ... אנשים נפגעו מאוד כאשר פתאום שיניתי מהרגלי ה(לא) חביב... זה נושא מאוד לא קל. אשמח מאוד לשמוע תגובות ודעת תורה בנושא. מה מותר, מה אסור ובעיקר... איך עושים את זה????????

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

חומרה

הבה נזכיר לעצמנו, שעם כל הקושי שבדבר "להרים ידיים" זו לא אופציה...

הסיפורים הקטנים והתיאורים המופיעים להלן, אמורים לשמש לנו תמרור אזהרה ולסייע לנו לזכור תמיד להיזהר שחלילה, לא נסטה מהמטרה...

לפני בערך שלושים שנה, שמעתי ממנה בשם הרב וואזנר זצ"ל: השולחן הזה [בהצביעו על השולחן שלו] ראה הרבה דמעות, בגלל שהאשה מפרנסת. וגם היום, שמעתי בשם דיינים בבית הדין של ר' ניסים קרליץ, שעדיין מתפרקים בתים, על אותו הרקע. כך שהויתור שלך, ככל אינו מיותר. לרגע אחד לא נראה לי שקל לך. גם אני מתמודדת בנסיונות דומים ולא קלים בכלל. לפעמים נראה שהכסף הגדול, המשכורות המצוינות נמצאים רק אצל עוברי עבירה. והמצב שלנו, דומה כמעט למצב היהודים באמריקה אי אז, כשאי אפשר היה להתפרנס ללא חילול שבת. אבל כמו שברור לנו שאי אפשר לחלל שבת. צריך להיות ברור לנו שאי אפשר לעבוד במקום בעייתי מבחינות אחרות. ואסור, ממש אסור לבדוק ולדעת מי מאיישת את אותה המשרה שוויתרת עליה. זה רק מחליש את ידינו. – כן אני יודעת שהרבה נשות אברכים חשובים מתפרנסות ממשרות באותו מקום שאני ויתרתי עליו. ולא ויתרתי בקלות. שאלתי שני רבנים. אם את אוהבת מופתים, אז ביום שעניתי תשובה שלילית למקום שלא מצא חן בעיני בעלי, קבלתי תשובה חיובית לשידוך שרציתי לבת שלי.

אבל הניסיון חוזר על עצמו אחת לכמה חודשים, והמופתים לא.

ככה הקב"ה מנהל את העולם, יש נסיונות. רק בגן הילדים מגיעה המדבקה מיד אחרי הויתור. תבשרי בשורות טובות

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

לפעמים אני שומעת מבנות נימה של קלות מסוימת... אחרי הכל, הם אנשים טובים... מתורבתים...
נראה לי שחשוב להדגיש שמה שאצלם 'תרבותי' אצלנו זה אש!
מסופר על החזון איש זצ"ל (כך נדמה לי) שבשיחתו עם בן גוריון, רצה לחדד לו כמה הדרכים של יראי השם רחוקים ולא ניתנים לגישור עם דרך הציבור ה'כללי', התבטא במשפט: "איך אנחנו יכולים 'להבין אחד את השני', הרי מה שאצלכם קרוי 'אהבה' אצלנו הוא 'חייבי כריתות'..."
או במילים אחרות "רק אין יראת אלוקים והרגוני"...
אלו האנשים שאנחנו נפגשים איתם יום יום... ומולם אנחנו צריכים להתמודד...

**

רק עכשיו ראיתי את ההדגשה שהדיון ימשיך בין המגיבות בלבד. טוב, אז זה מחייב לכתוב את המחשבות ולעשות קצת סדר ביני לבין עצמי. היתה לנו מקודם ישיבת צוות שלא נעשית לעיתים קרובות. ההתחלה היתה בפורום נרחב של כ 15 עובדות וראש הצוות (גבר) ולאחר מכן נשארנו 4 נשים לדון איתו על עניין פרטי שנוגע רק לנו. האם היתה זו האווירה האישית יותר שגרמה לי לומר משפטים שלא תכננתי- כמו משפטים חדי לשון ומשעשעים? הרצון למצוא חן בעיני הבוס שלי שהוא קטן קטן קטן כלפי הבוס הגדול האמיתי? יש לי תחושה צורבת עכשיו, לא כך אני רואה את עצמי. חשבתי שאני חזקה יותר (בא לי לבכות עכשיו).

(אני מוסרת שיעורים על צניעות מדי פעם! מבינה מה כזה דבר עושה לי?!)

המלחמה הזו, הכשלונות והנפילות לפעמים, זה צורב כל כך. מאמינה שהתחושה הזו עצמה עוזרת לי לעצור כאן ותכתב כ"אנחה לצד העבירה". אדרבא, אשמח לשמוע עוד בנות שאולי מרגישות כך לפעמים. שוב מודה לך על שאת שומרת אותנו ועוזרת לנו להתקרב לאבא

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

מעוניינת לדעת אם יש איזה רב פוסק הלכה שמגיב לסיפור הזה. בטוחה שהרבה בעלים "יקבלו חום" מהתיאור הזה.

**

אני חושבת שהדבר בנפשנו ובנשמתנו ורק על דעת כן, מותר לאשה לצאת לעבוד.

**

היינו פעם קבוצת בנות שעבדה עם גברים, התמודדנו המון ובאמת עשינו כל מאמץ חלילה לא להתקרב אליהם בשום אופן. וקבלנו הרבה הצעות כאלו, לא אכלנו איתם ביחד ולא אמרנו שלום במטבח בכלל. בקיצור, כולנו נזהרנו. באמת. למדנו את ההלכות. התדיינו אם מותר לומר בוקר טוב או לא... אבל... יש משהו שאני אפילו לא יודעת איך להגדיר, היתה זרימה ביננו לבין הגברים. הגברים היו ישראלים, דתיים, ושם בעבודה למדתי את המילה - 'סחבקים...'
למעשה, תקופה אחרי שעזבנו שתי בנות, חברה שלי שעזבה איתי פגשה איפשהוא את אחד העובדים. החברה היתה עם בעלה, ובכל זאת העובד לא נרתע... הוא פתח בשיחה שהתגלגלה כ... חצי שעה. בעלה המבוהל - כמו שאמרתי - צדיקים, ניסה לעצור את השיחה, להתערב, משהו. אבל כלום. הם מפטפטים במרץ... אחרי זה חברה שלי אומרת לי - מה יכלתי לעשות?! לא היתה לי ברירה !
אז נכון, יכול להיות שאז כבר לא היתה ברירה (גם נראה לי שצריך לברוח, לומר שממהרים או משהו) אבל כל תקופת העבודה הייתה לנו ברירה!

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

ברשותכן, יש לי שתי הערות על המייל הזה: ראשית, כמו שנראה בהמשך, אכן, יש הלכות, כללים, סייגים וגדרים שזכינו ונסללו לנו על ידי גדולי הדור. אבל, לא הכל כללים. הנה דוגמא מצוינת (דוגמא גרועה, בעצם) שהיה חסר משהו במהות, בהרגשה הפנימית, בשאיפה העמוקה להיבדלות... והשיחה שפתאום 'קלחה לה' היא דוגמא.... הערה שניה, משפט שראיתי השבוע בהקרנה המיוחדת של גב' לאה לנדא "עולם ועד" משפט מטלטל: (מומלץ בחום! אולי גם אתן תרגשנה כמו בנות בית יעקב בדור ההוא שעמדו חשופות מול הסערות העזות שמסביב...)

כשאת אומרת "לא הייתה לי ברירה", זה כאילו את אומרת "לא הייתה לי בחירה".

וכי יכול להיות חלילה, שבורא עולם מעמיד אותנו במצב בו אין לנו בחירה????

אז נכון, שהרבה יותר חכם זה לעבוד כל הזמן על כך שנקודת הבחירה שלנו תהיה גבוהה יותר, והדילמה תהיה בין "כשאני פוגשת מישהו מהעבודה, אני בדילמה אם להתעלם או להניד קלות את הראש בסבר פנים רציני מאד, לאות שלום" ולא חלילה מה שקרה לאותה בת... (שמן הסתם, הרהרה הרהורי תשובה ושבה לדרגתה...) אבל עלינו לזכור ולשנן: לא חשוב היכן נהיה **לעולם הבחירה עדיין בידינו!!!**

**

בכל הנושא הזה של עבודה עם גברים וההתנהלות הנכונה במקומות עבודה יש מילים שעזרו לי מאד להתגבר ולעמוד בנסיון בתחום והן שכל עמידה או חלילה כישלון בניסיון זה "דמו ודם זרעיותיו." כלומר זה לא נסיון רגעי אלא נצח נצחים שלי ושל כל הצאצאים.

**

הרי כולנו מבינות שהשיחות האלה החברותיות בין גברים לנשים בעבודה שלא לצרכי עבודה הן הרס לנו ולמשפחותינו. השאלה רק איך להימנע ולהתחזק בנושא הזה.

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הערה קטנה שהרב שלי אמר לי:
בתחום הזה של הניסיונות הללו, הגבול בין מותר לאסור הוא דק מאד, אין באמצע, מה שמותר - מותר ומה שאסור - אסור, כלומר אם יש דיבורים שהם לא בסדר אז הם אסורים.

**

ברור, שעצם העובדה שהמנהלת נהנית מ"אווירה עממית", גם היא ניתנה משמים. הקב"ה יודע בדיוק באיזו סביבה אנחנו נמצאות, מיהם המנהלים, מהו חוזקה של העובדת, וחייבים להיות חזקים ולהחליט לא למצוא חן בעיניה! אסור למצוא חן בעיני לצים. זה מסוכן! זו אש!

**

אני חושבת שנושא השיחה עם גברים בעבודה או בכל מקום אחר הוא מאד רגיש. אבל עם זאת צריך לדעת שבנושא זה אין אפור!! יש רק שחור לבן!!!!!!
אני מתכוונת שצריך שיהיה לנו ברור לגמרי שכל דיבור או שיחה שעלולים להביא לידי קלות ראש אסורים!!!!!
ומה שבענייני עבודה בצורה ענייינית ולא מביא לידי קלות ראש, מותר, כמובן לפי כל הכללים: לא לפנות בשם פרטי וכו...' אין פה אפור!!! "ואם כולן מדברות על נושא רציני ואני אומר משפט פשוט ואפילו ענייני שעלול להביא לידי צחוק..." אסור בתכלית האיסור!!!

**

מבחינה הלכתית, אולי כדאי לחדד את מה שהרבה לא יודעות: מאד לא ראוי לאשה לקרוא לגבר זר בשמו... גם אם הוא עובד איתך בצוות, הקפדה על כך מביאה גם היא לריחוק.

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

גם אצלי בעבודה זה היה כך עד שיום אחד קראתי שזה בכלל לא פשוט אפי' לומר שלום לגבר ומותר לדבר בעניני עבודה בלבד.

**

אני עובדת במקום נהדר - הרבה חרדיות, כולן מקסימות. בתוקף צורת העבודה יש מגע עם גברים שעובדים במקביל - לפעמים אני רוצה להשמיע בקול את מה שאני חושבת בשקט.

נסי להעלות בדמיונך את בעלך - האברך העדין - נוחת פה לרגע קט, רק מציץ למה שאת עושה או מדברת - מה את אומרת איך הוא ירגיש עם זה? בתוך העבודה השוטפת - את חיה זורמת - משחילה משפט מחץ פה או שם. כמה קשה לא להגיד מילה. זה עומד לך בפה שורף על הלשון - משהו שישאיר את כולם עם לשון בחוץ...

את יודעת, לפעמים את ממש מרגישה הערכה למישהו מוכשר מאוד שגילה את כישוריו - את בטוחה שמותר להחמיא לו אישית במילים חמות? את בטוחה שמותר לשתף בחוויות אישיות מישהו זר לך?
סתם בכללי צריך לדעת שכל הדיבור עם גברים הוא רק לצורך וצריך להיעשות בצורה ענייינית. כמו ששואלים את המוכר בחנות כמה עולה המוצר בלי "תוספות" כך אמורים להתנהל עם גברים.

**

אין פתרון קסם, זו עבודה תמידית יומיומית, תוך כדי בדיקת מצב ללא הפוגה. אם סביבת העבודה היא "מושב לצים", צריך לעשות חושבים ולהתייעץ אם מותר לעבוד שם.

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אני רוצה להוסיף פה סיפור אמיתי.

בוגרת חינוך דתי לאומי, נשואה ואם הייתה נוהגת לעבוד עם גברים כרגיל כולל ארוחות צהריים. לא ראתה בכך בעייה. אחרי שנים הפסיקה זאת בפתאומיות. הפסיקה להתערב בשיחות (על ידי שימוש באוזניות) הפסיקה לאכול איתם צהריים וכו.' אותה אחת הודתה בפני שהיתה בטוחה שהיא מוגנת. עד שפעם אחת תפסה את עצמה שלא .

אז ב"ה קבלנו חינוך כזה .

מה שנשאר לנו זה לשמור על עצמינו .

ולו רק בשביל משפחתנו היקרה.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבול'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

דרכי התמודדות

בפרק הזה ננסה לרכז הכוונות ועצות שבנת מרגישות שהן 'כלי המלחמה' שלהן.

כמובן שמעבר לתפילות שחשוב לשאת, ראוי ללמוד היטב את ההלכות . בדיוק כשם שנהג לא מתחיל לנהוג לפני שהוא יודע את חוקי התנועה, פשוט בגלל שהוא מבין שבנהיגה לא נכונה אפשר למות (ולהמית!!!) כך גם ביציאה לשדה הקרב הזה, וודאי שראוי לדעת כללים.
אבל, כאמור לעיל, לא הכל כללים...

חצאית מידה 44. צנועה או לא צנועה???

כל אחת יכולה להבין שלא ניתן לענות תשובה על השאלה הזו. לא די שאין לנו מושג מיהי האישה שאמורה ללבוש את החצאית המדוברת ('השמנה היא אם רזה...') הרי שכולנו (או רובנו לפחות...) יודעות שאפילו על אישה שמידה 44 הייתה מצוינת אתמול, מחר אולי זה יהיה קצת צר ואולי גם קצר... בקיצור, מה לעשות, לא הכל בחיים זה עניין של כללים.
אם נחשוב על זה, נראה שלא קיים עוד תחום ביהדות שמעבר לכללים ולהלכות, יש עוד תורה שלמה של הנהגות, של 'דת יהודית', של 'רוח הדברים'...
אולי זה גם בגלל שהנהגות הצניעות זה משהו שקיים **גם** מעבר ל'חוקי עבודה'.
יש המון דברים של הרגשה פנימית. כשמישהי מתחזקת ונוהגת בהנהגות הכלליות על פי הכללים וההקפדות הנדרשות, היא מקבלת סייעתא דשמיא מיוחדת של חוש 'אסטטי' מיוחד למה ראוי ומה אינו ראוי...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

שמעתי על רב קהילה שכאשר היה נושא דברי תוכחה היו נגשים אליו השומעים ושואלים :

"האם הרב התכוון אליי?"

היה נוהג הרב לענות כך:

"הרב אינו מתכוון לאף אחד. אבל מי שחושב שהרב מתכוון אליו, אז אכן הרב מתכוון אליו..." ☺

אם יש משהו שאת מרגישה שאולי הוא לא ראוי, הוא כנראה לא ראוי...

גם כך נוכל להגיד בענייני ההנהגה: כשיש משהו 'שמרגיש לך' לא נכון, אז זה כנראה באמת לא נכון!!!

את יכולה להתעודד מכך שזכית והקב"ה שולח לך 'איתות אזהרה' פנימי...

וזאת, אגב, תשובה גם למייל הבא, או לשאלות דומות:

אין לי ממש מה להגיב לשאלה המוצעת בדיון, כי אני עצמי בהתלבטות הזאת (לא ברמה של ירידות אישיות וצחוקים אומנם אלא) בעיקר לגבי טון הדיבור. לדוגמה, אני אמורה בעזרת ד' ללדת בסוכות, וראש הצוות עבר איתי על המשימות לימים הקרובים. אמרתי (עם חיוך): "בסדר, אבל בלי התחייבות, נשארו רק השבוע הזה ועוד 5 ימים עד סוכות", תשובה כזו גררה גם חיוך מצידו. אם הייתי עונה ככה לאישה לא הייתי מרגישה לא בנוח, אבל כשמדובר בגבר... בכל פעם שבשיחה עניינית אני מציגה נושא עם חיוך (שזו פשוט צורת הדיבור שלי) זה מרגיש לי לא בסדר, מצד שני, לדבר עם ארשת פנים רצינית תמיד ממש קשה, כי זה לא טיבעי (אני ממש מקנא בחברה לקובייה שיודעת לעשות את זה, לא ראיתי אותה מעולם מחייכת בשיחה עניינית עם ראש צוות.(אשמח לקבל את התגובות לדיון זה (אשמח גם לחוות דעתך על הנקודה שציינתי)

עצה מועילה שיכולה ללוות אותנו לכל מקום: להקשיב לקול הפנימי שלנו...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

ואיזושהי המלצה, מי שלומדת את ההלכות היטב ומגיע לידי מצב שהיא מתלבטת אם לומר משו או לא, עדיף לשתוק, כי הרבה פעמים עצם ההתלבטות מורה שהדיבור הזה אסור.

**

אני זוכרת שקיבלנו במייל הרבה כללים, אבל בעיני יש כלל אחד שהוא הכי זמין "קול פנימי שאומר בדיוק האם השיחה הזו היא צרכי עבודה או 'חריגה מהמותר'... פשוט צריך להקשיב לו ולהזהר לא לטשטש אותו.....

או בהדגשה נוספת:

אני עובדת במקום חרדי מאד,הבוס שלי חסידי,וישנה גם עבודה מול לקוחות,ואני נתקלת המון בקשיים בנושא,הקושי הוא בפרט כשעובדות אחרות זורמות וצוחקות ומשתפות את הבוס,ואני ה'סגורה' שמאד שומרת לסגור את הפה, ובסוף מפסידה מכך(כך זה לפחות נראה) שמעתי פעם עצה (לא בנושא זה דווקא) כשבן אדם מתחבט איך לפעול האם פעולתו רצויה או לא, שיעשה את מה שפחות מושך אותו,כי היצר הרע הוא זה שמושך לעשות את הדברים השליליים, ממילא אם יש משיכה להגיב, לדבר, אז התגובה-או ההתקשרות הזאת עם כל גבר באשר הוא אינה רצויה,

**

כמובן, שישנם גם כללים הלכתיים ברורים (שהפניות למקורותיהם ירוכזו בהמשך), אבל הנקודה היא להדגיש שלא די בהלכות. עלינו להפעיל את הסיסמוגרף הפנימי שלנו כל הזמן, כי אחרי הכל, נגזר עלינו לחיות ב'שטח אש'...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אני מאמינה שכבנות בית יעקב כולן יודעות את ההלכות החד משמעיות כמו הלכות ייחוד, כשרות הבגדים, וכדומה. העניין הוא שיש שטחים נרחבים שאינם חד משמעיים: מה היא קלות ראש? מתי זה "ללכת בחוקות הגויים"? "קדושים תהיו" - פרושים. מה זה אומר למעשה? אילו סייגים עלי להכניס לסדר היום שלי?

לי נראה שאלו שאלות שתלויות לגופו של עניין. לכל אחת רקע אחר, אופי אחר, וסביבת עבודה שונה. דוגמה פשוטה: אם במקום עבודה קודם יכולתי לפתור את עניין הפניה בשם הפרטי בפניה רשמית בשם המשפחה, הרי שבמקום העבודה הנוכחי פניה בשם המשפחה מקובלת בין דווקא חברים טובים ...

כנראה שמילת המפתח היא כובד ראש. כובד ראש פירושה אחריות למעשים. הפעלה של שיקול דעת ומחשבה. לא לוותר על המכובדות.

האם להיות תמיד קרירה ואטומה? דווקא למדנו שצריכים להתייחס לזולת בכבוד ובסבר פנים יפות! אבל אסור לוותר על המכובדות שלנו. אסור לוותר על האחריות. אם אומרים לידנו משהו שאינו ראוי (לנו!!!) אסור לצחוק! אסור להסביר פנים כשמדברים בצורה שפוגעת בקדוש וביקר לנו, או בקדושת האוזניים שלנו! אני מאד מבינה את הבוסית המרוקאית החמה (דווקא אצלי זו פולניה חמה) שרוצה אווירה נעימה. לא נראה לי שהתורה דורשת מאיתנו להרוס אווירה. אנחנו צריכות במקביל לבנות בתוכנו מכובדות ואחריות, כדי שהאווירה סביבנו לא תהיה של קלות ראש. דווקא אם חשובה לאחרים אווירה טובה, והם יראו אותנו מזעיפות פנים או נעשות קרירות או עוזבות את המקום בשעה שנאמרים דברים לא ראויים או דברים של קלות ראש, הם ימנעו לומר אותם לידינו כי גם הם ירצו לשמור על אווירה חיובית.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

בתפילה

זהו, האמת שגם אחרי שחשבתי על הדברים כבר כמה פעמים- עוד לא מצאתי להם דרך סלולה איך לשמר את החמצן הזה, חוץ ממשהו אחד- תפילה, ועזבו את המקום התאורתי והכללי של הנושא, אלא קחו את זה מעשית וספציפית- כל בוקר בתפילת שחרית בבית או ק"ו אם היא נעשית כבר בתוככי העבודה המבולית הזו, תזכירי, תבקשי בכמה מילים הכי פשוטות שיש, שישמור לך הוא על הנשמה, את תעשי את שלך ותגדרי ותקבלי אבל הוא ישמור את החמצן סביבך, הוא ישמור על הטוהר שהוא מעבר לקבלה ולהגדרה אנושית, תבדקו -זה עובד! משהו מרגיש אחרת... קודם כל עצם התזכורת היומית לעצמינו של המצב המורכב, המקום המבולי, הבעיתיות שבאווירה, זה ישר מכניס אותם ל'מוד' של משנה זהירות, ומעבר לזה- חזקה על תפילה רוחנית שלא שבה ריקם , בטח כזו של "טהר ליבנו לעבדך"..

**

מה שבטוח שהדבר מצריך הרבה תפילות וסייעתא דשמיא ואז אין ספק שהקב"ה עוזר!

**

תודה על האתר הנפלא. סוף סוף התמודדויות דומות לשלי.
ראיתי את "דיון בעקבות הסיפור". אין לי שום פתרונות קסם. אני פשוט ידועה במקום העבודה שלי כ"דוסית" ולכן מטבע הדברים פחות מדברים איתי. לדעתי צריך להתפלל על זה הרבה. לזכות לסייעתא דשמיא בנושא.

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

רציתי להגיב בנושא שיחה עם גברים – עצה מספר אחת היא להתפלל. כמו על כל עניין. אני חושבת שבנושא הזה צריך הרבה תפילות, פשוט להתפלל על זה ברגש חם. להקדיש כמה דקות על זה בפרטות כל יום. דברים רוחניים שמתפללים עליהם מעומק הלב מתקבלים. ועצם זה שמקדישים זמן מיוחד בשביל להתפלל על זה-גורם לשים לב במשך כל היום להיזהר יותר.

**

רוצה לשתף מ'כלי ראשון', מעשה שהיה איתי בעצמי :

היה גבר דתי שעבד בצוות שלי. הוא היה מהסוג הזורם, המצחיק, הנחמד לכולם. חברי וטוב לב, אוסף כסף לכל המתנות והמסיבות ועושה רוח טובה ומפיג מתחים. הבעיה, שהוא הרגיש או הפגין איזה שהוא קירבה בינינו, כאילו אני והוא - דתיים אז אנחנו מבינים אחד את השני. הוא היה פותח לי צ'אטים עם כל מיני דברים 'מצחיקים' ומדבר על אמונה ובטחון. אני הרגשתי מאוד לא נעים עם זה והיה לי מאוד קשה לעבוד אתו. האיש הזה חיפש עבודה כמה שנים טובות ולא הצליח למצוא משהו יותר מוצלח, כך שהוא היה נראה תקוע אצלנו לנצח. יום אחד, באמצע תפילת שמו"ע, פתאום עלה בדעתי שזה משהו שאני יכולה להתפלל עליו. התפללתי שימצא עובדה חדשה ויעזוב את הצוות, והנה, להפתעתי, תוך חודש הוא סוף סוף מצא עבודה אחרת....

מעשה שני, ודומה-

אני נוהגת להגיע לעבודה בשעה מוקדמת מאוד, והרבה פעמים נמצאת בעבודה אפילו שעה לבד עד שהמשרד מתמלא. פתאום היה גבר אחד (כן, כן, כמו הסיפור הקודם), שהתחיל גם הוא להגיע מוקדם מאוד לעבודה. בעקרון, לא ראיתי אותו, ולא ידעתי בדיוק מתי הוא מגיע וזה לא הפריע לי. הגבר הזה, כקודמו, היה דתי ואף לימים נעשה חרדי. מעולם לא החלפתי אתו מילה, אבל הייתי רואה אותו לומד גמרא בבוקר בדרכו לעבודה. בוקר אחד הגעתי לעבודה בשעה מוקדמת, וכאשר הלכתי למטבחון להכין

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

לעצמי שתיה, מצאתי את אותו אחד עומד שם. פתאום הרגשתי ממש לא נעים והבנתי שהמצב לא יכול להמשיך כך. למרות שלא החלפנו מילה, הבנתי שאם הוא ואני מגיעים לעבודה ככה לפני כולם, אחד מאתנו - כלומר אני, צריך להתחיל לאחר... בתפילת שמונה עשרה הבאה שלי - התפללתי שיעזוב את העבודה. ולאחר מכן, היה תקופה של פורים/פסח, ממילא לא הצלחתי לבוא מוקדם ושכחתי מתפילתי הבודדת. כמה שהופתעתי לשמוע, לאחר כמה שבועות, שהאיש הזה שלא חיפש בכלל עבודה החליט לעזוב! כן, כן, הוא בכלל לא חיפש, רק פנו אליו איכשהו וביקשו ממנו לבוא, כלומר, העבודה חיפשה אותו....

המעשיות האלה לא רועשות, אבל אותי זה מאוד חיזק. הרגשתי כל-כך איך שיש לי קשר ישיר למעלה. אני לא מקבלת את כל מה שאני מתפללת עליו, שלא תחשבי, אחרת המשיח כבר היה מגיע, אבל אני מרגישה שכל עוד אני משתדלת לרצות את רצונו, ברצונו הוא משביע רצון.

בלימוד הלכות

קודם כל תודה על ההארות שאת שולחת לנו ועל היד התומכת שאת נותנת לנו בעבודה שעוזרת לנו לא לשכוח ולטבוע... אחרי שקראתי את הנושא שנכתב ב"דיון בעקבות הסיפור" התעוררו לי בלב כמה מחשבות: הכותבת מראה את רצונה- שמייצג את הרצון של רבות מאיתנו שעשו חשבון נפש להיות טובות יותר בשיחה עם גברים, היא גם הביעה את תסכולה שבד"כ כמו הרבה קבלות ובמיוחד כאלה שהם תמידיות מאוד קשה להחזיק בהם... אני חושבת שהתשובה נמצאת בסוף כשאנחנו מגלות שאנחנו לא לגמרי יודעות מה ההלכה... מה אסור ומה חומרה ואז הכל מתערבב לנו... עד כמה נצליח כ[illegible]וד בזה הוא עד כמה נהיה מודעות לזה- מה

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

באמת מותר ומה ממש אסור בצורה ברורה, וגם מה חומרת העוון ... הקבלה שלנו תוכל להצליח אם הידיעה שלנו לגביה לא תהיה קצת מעורפלת!

אני מרגישה שכמו בעוד נושאים, לפעמים אנחנו קצת מפחדים ללמוד ולדעת מדי את ההלכה... כי אולי לא נוכל לעמוד בה או שפשוט נכשל במזיד ונשאר עם יותר מצפון... אבל האמת היא שנראה לי ששם נמצאת עיקר הבעיה- בחוסר ידיעה שלנו את ההלכה ועל זה שלא תמיד רצינו לדעת... אחרי שנלמד, גם כשניפול- נהיה מודעות לזה יותר מהר, לפני שכבר נטבע בפנים, נתרגל ונשכח ... אולי נדע להניח אצבע על נקודות יותר ספציפיות ולומר לעצמנו-- שם... ו-"שבע יפול צדיק וקם !"

נכון שזה לא נעים להיות "סנובית", אבל אולי אם נכיר יותר במדויק את ההלכה האמיתית ואת חומרת העוון לא נרגיש "סנובים" אלא פשוט "מחשיבים" יותר את הקב"ה מההוא שמדבר עכשיו.. אם נלמד נהיה בטוחות יותר בהתגברויות שלנו, ואולי לפחות נוכל להתקדם ולבוא לקב"ה בראש השנה הבא עם פסיעה קדימה ולומר--- רצינו...

**

כמו בכל תחום אחר בהלכה, מאוד עוזר ללמוד את ההלכות. אפשר מתוך הספר הלבוש כהלכתו, הפרקים הראשונים דנים בנושא הזה. ללימוד הזה יש שתי מעלות, כמו שאומר החפץ חיים לגבי שמירת הלשון:

1. כאשר לומדים אז רואים ומפנימים שיש דברים שהם הלכות ממש, ולא רק איזו מידת חסידות, וכן רואים את פרטי ההלכות.
2. יש גם תועלת סגולית בלימוד, כאשר אדם לומד הלכות מסוימות, ואיכפת לו לקיים אותן אז יש לו סייעתא דשמיא.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

כמו כן אוסיף, כפי שאני מרגישה גם על עצמי, לא מספיק ללמוד את זה פעם אחת, אלא הדברים צריכים חיזוק תמידי .

**

זה לא כמו הלכות אחרות בצניעות, שאם בת מקבלת על עצמה להתחזק בפרט מסוים, ועושה את זה, אין לה כ"כ התמודדות יומיומית על הפרט שקיבלה על עצמה. מה שאין כן בנושא הזה שהנסיונות בו מתחדשים בכל יום...

**

אני ממש זקוקה קודם כל לאיזשהו סיכום של הלכות בנושא, מה מותר באמת ומה אסור

אם הייתי יודעת טוב יותר מה באמת לגמרי אסור ועם מה אפשר להתגמש - הייתי מרגישה טוב יותר עם עצמי ועם ה(אי) תגובות שלי.

**

בכל ענין רוחני, ובוודאי בעניני צניעות, אין מצב של "אני בסדר", תמיד אפשר להתקדם ולהתעלות.

**

לדעתי, מה שיכול לעזור ביותר לעמוד בנסיון זה, כמו בכל דבר אחר, זה לקרוא חומר בענין. לשמוע שיעורים בענין זה. כך שיופנם בלבנו חומרת הענין ולהיפך, השכר הרב למי שנזהרת ונשמרת.

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

לא לגמור ללמוד את הנושא עוד ועוד ולחזור שוב ושוב מידי פעם, כך הלב יתעורר בכל פעם מחדש. וכמו שנאמר: אם יגעת הרבה בדבריהם- הקב"ה מסיר יצר הרע ממך.

**

בקשר לנידון עצמו - זה באמת קשה אפילו לעומדת מן הצד כמו שהשואלת תארה, ועל אחת כמה וכמה למשתתפת פעילה, ח"ו. אין לי מה לומר או עצת פלא שתעזור להתגבר על היצה"ר הזה, אבל נקודה אחת חשובה- יש ללמוד את ההלכות היטב ולחזור עליהן ולשנן אותן שוב ושוב. יש בזה כמה תועלות

1. כדאי לדעת באמת מה אסור ומה מותר, לפעמים עוברים על דברים מחוסר ידיעה.
2. הלימוד עוזר לחזק ו"לחמם" את הדברים, כתרופת נגד להרגל ולרגשות המתכהות בסביבה שפרוצה בנושא.
3. הלימוד מהווה תרופה סגולית נגד היצה"ר. (עיצה ידועה של גדולי המוסר היא שאם קשה להתגבר על נסיונות בנושא מסויים - ללמוד את ההלכות של אותו נושא. יש לזה את הכח סגולי של התורה כתבלין ליצה"ר בכלל, וכתבלין ליצה"ר הספציפי בפרט. למרות שאנחנו בנות ולא מצוות על לימוד תורה, חלק ההלכה שייך לנו באותה מידה, ולכן גם אנחנו יכולות לזכות לאותה ס"ד מיוחדת בזכות לימוד הלכות)ותודה רבה על השמורה המיוחדת שהקמת ושאת מנהלת במסירות. זה אחד המתנות הגדולות שד' נתן לי השנה - בזכותך.

**

לגבי מה מותר ומה אסור, מועתק מתוך "הלבוש כהלכתו",
פרק ז' – "אל תרבה שיחה עם האישה" –

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

1. אין לאישה לדבר עם גברים זרים (וגם שכנים וגיסים וכדו') אלא לצורך
2. אין לדבר יותר מהצורך הנדרש לתועלת העניין
3. הדיבור יהא בצורה ענייינית וללא שילוב של הומור ובדיחות וכל דבר הגורם לאווירה קלילה ונחמדה
4. וכן לא יהא הדיבור בצורה של חיבה או קירוב הדעת, ובכלל זה אמירת מחמאות והבעת רגשות

במחשבה

השולחת יכולה לחשוב כל פעם שהיא עומדת לצחוק מבדיחה מוצלחת או להגיד אחת כזו בעצמה – הצחוק הזה מרחיק אותה מבעלה, ולמרות שבעיני "העולם" זה נחשב לכלום, אצלנו היהודים זה ניאוף! יכול להיות לאישה קשר עם איש אחד בלבד וזה בעלה, כל ה"קשרים הטובים" עם גברים מהעבודה ממש יוצר משהו גרוע מאד לאישה עצמה.

**

נראה לי שבאופן כללי בימים האלה יש התחזקות בכל מיני נושאים שאחרי זה לא עומדים בהם, גם אני בתחילה חשבתי כמוך ואז ניסיתי לתאר לעצמי אפיזודה ממחישה: הבן שלי יודע לדוגמא שאני לא מרשה לקחת מקופסת העדשים ללא רשות, נגיד שעמדתי במשקוף הוא לא ראה אותי ואני ראיתי אותו מסתכל, מהסס ובסוף פותח את הארון, לוקח עדש ובורח מהר.. נכון זה חוצפה זה לא חינוכי אבל לא בטוח שאכעס כ"כ ,אחרי הכל הוא ילד וקשה לו.. אבל תציירי לעצמך שאת במטבח והוא עולה, פותח ,לוקח בלי להניד

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

עפעף.. זה באמת חוצפה, כאילו הבן שלך אומר לך את פה אבל אני לא שם עליך!!! נראה לי שיש ענין פשוט לכבד את הקב"ה כשהוא פה ,הגיע עד אלינו כי מי שיודע שה פה ולא משתנה בכלום נראה לי יכול להתכוון מאד במילים "בשתי ונכלמתי להרים אלוקי פני אליך"...וזה עושה משהו שבאלול אנחנו שונים. .אני בטוחה

**

אני חושבת שהכי חשוב זה פשוט לא להשלים עם זה. אבל כמו כל מידה או ענין אחר שאנחנו רוצות להשיג, נדרשת עבודה תמידית, זה לא שבוקר אחד קמים ואומרים - זהו, אני כבר אחרי הנסיון הזה. בחור ניגש לחזו"א ואמר לו ממש כמילים שלך - אני כל שנה מחליט לעבוד על שמירה"ל ואני כל הזמן נופל! השיב לו הרב - זוהי הדרך! זה לא שאתה לא בסדר - עולה ויורד ושוב ושוב נופל. ככה יהודי אמור להתנהג, זה מה שהקב"ה מצפה ממנו, לא ליותר!

כי כשכבר הנסיון כבוש - נהיה כבר במקום שמקבלים על כך שכר, והלוואי שנגיע לשם עם נשמות נקיות!

תודה שחיזקת בי את הרצון להיות שעה אחת אולי נלעגת בעיני הבריות, כי בינינו, זה באמת לא להרבה זמן... ולהיות מכובדת בעיני המקום. זה שווה!!!

**

וזה, אם מעניין אותך טיפ קטן ועצמאי שלי, ללא הכשר של אף רב או דמות רוחנית- המדד שאימצתי לעצמי בזמנו כדי לענות לעצמי על שאלות בסגנון אלה שהצבת במייל (כשנקודת המוצא היא שאינני מחפשת לעשות דווקא את המינימלי מבחינה הלכתית, או רק את המקסימלי והמחמיר ביותר, אלא פשוט (כמה לא!!!) לשמור שלא לרדת מהמקום הרוחני בו הייתי קודם לסיטואציה ולמקום העבודה הזה. אם נקודת ההנחה הזו לא מתאימה לך- השורות הבאות לא רלוונטיות☹(

מה שאני מרשה לעצמי רק כי בסביבתי כרגע יש רק אנשים שמשגי שמירה ודיסטנס זרים להם לחלוטין

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

(חילוניים, דתיים או חרדים "קלילים" :☺), ועם אותם אנשים בדיוק ובאותה סיטואציה בדיוק שהיו עדות לה גם דמויות חרדיות מהעולם שלי ומאורח החיים והסגנון שלי הייתי מרגישה לא בנוח להגיב או לדבר כך- זו כנראה התנהגות שגם אם הלכתית יש לה היתר (יש לברר כמובן...)- אותי היא מורידה, וחבל לי, כי לא לכך כיוונתי כשהלכתי לעבוד

**

יש בעיה רצינית בדור שלנו, שהיא שורש כל הבעיות. אנחנו כל הזמן חושבות על "מה יגידו עלינו" ו"מה יחשבו עלינו" ואז ככה גם התגובות שלנו, מה הבוסית תחשוב עלי, שאני מתנשאת וכד'.. מתי נצליח (אני מדברת בעיקר אלי), לעשות את מה שנדרש מאתנו, רק "למענך אלוקים חיים"? ונדע לבצע את הדברים לפי הסדר של "ונמצא חן בעיני אלוקים" ואז "ואדם".
אם נחשוב כל הזמן מה ה' דורש מאתנו, ואת מי אנחנו באמת רוצים לרצות, יהיה לנו יותר קל ויותר סייעתא דשמיא לבצע את התגובה הנכונה, העדינה והפחות אקטיבית, ולא נלאה את מוחנו כל הזמן ב"האם התגובה מצאה חן בעיני המשתתפים"..

**

אז אכן, אני מזדהה עם השואלת במקסימום האפשרי. בציבור החילוני יש מקום גדול מאוד לאווירה החמימה, האווירה ה"משפחתית" והפתוחה, כי אכן אצלם העבודה היא החיים, העבודה היא קריירה - היא המטרה..
ובכדי לטפס וליצור יחסי אנוש מעולים, אני רואה זאת כאחת הדרכים שלהם. שלעובד יהיה טוב בעבודה, שישאף, שיתחבר - זה מצד ההיררכיה הגבוהה, ומצד ההיררכיה הנמוכה - זה בדיוק ההיפך, לעשות רושם ולהתקדם..
אך לנו, יש מטרה אחרת, אם נזכור כל הזמן - וכמובן שאני מזכירה זאת לעצמי כרגע, שכן אינני טלית שכולה

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

תכלת לצערי, שהמטרה שלנו היא שונה, היא מוגדרת, מתוחמת, פשוט אחרת. אם נקרא לזה: טכנית. בשביל מעשה טכני, להשיג תוצאה ידועה וממוקדת, אין שום סיבה לפעול מעבר למקסימום. אם את במקום שלך משיגה את המטרה שלך, אז שום נחמדות, נשיאת חן, לא תשרת לך אמצעים. הבעיה מתחילה כשמהמקום שלך את - אני נושאות עיניים למקום אחר - לקידום וכו...' מניסיוני, ההתחלה היא קשה...

צריך ליצור חומה...

אולי בהתחלה ללכת לצד הקיצוני. ולאט לאט לעבור אל המצב האידיאלי - אל האמצע. (וגם כאן, כל אחד והאמצע שלו) את הרושם הם קולטים - אבל זה צריך להיות משהו חזק מבפנים, לא משהו חיצוני. שכן השדר הוא אלחוטי...

השאלה שלי, היא דווקא הפוכה:

כשמגיע המצב הזה, שאני ה"מרוחקת" כביכול, הטכנית, השומרת על עצמי... מגיע אז גם מצב הכיבוד מבחינתם, כי באמת שלהם, בתוך עצמם, אנשים מעריכים כאלה שמכבדים את עצמם, ששולטים על עצמם, שלא נסחפים.

וזה להגיע לנקודת הפתיחה שוב מהכיוון ההפוך...

לכן אני רואה זאת כמעגל - פשוט כל הזמן לזכור את המטרה שלנו לעומת המטרה שלהם.

המטרה שלהם - מתחילה ונגמרת פה! בעבודה!, המטרה שלנו מתחילה ונגמרת בבית!!

בהתנהגות 'שמורה'

שלום, אשמח להיות מקושרת לדיון, הנושא חשוב ביותר ונוגע לכולנו, ברמה כזו או אחרת. אצלי לצערי סביבת העבודה לא חרדית, ולמרות שהיחס מכבד, בין שאר העובדים המצב הוא די כפי שתואר אצלך. אני לא יודעת

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אם יש לי מה להוסיף, כי אני ממש משתדלת להיות מחוץ לעניינים, ואמנם עם הבוסית היחסים בינינו חמים וטובים, אבל ממש לא מעבר לכך, עם אף אחד אחר, וקולטים את זה.. וגם אם צריך לחייך מתוך נימוס, זה לשנייה אחת, ולחזור לקיפאון הקודם.. ובקשר למנהלת- זה לא נראה לי סוג של התנשאות, היא יכולה לחשוב שאת אחת אדישה שמה שמעניין אותה זה רק עבודה ☺ יש אצלנו עוד כמה כאלה, שכאילו מחוץ לעניינים, ותכל'ס- הכי מרוצים מהן!!..

נכון שאני נראית לעיני הסביבה כסנובית ומתנשאת, אחת שאי אפשר לצחוק איתה, יבשה כזו, צנון, בזה אני משדרת לכולם: סטופ! אוטומטית היחס הוא אחר, פחות חברי, יותר מכבד

**

דעי לך שככל שאת שומרת את עצמך משיחה עם גברים, בכל נושא , גם לא תגובה קצרה של משפט אחד, כך הסביבה מתייחסת בכבוד ובאיפוק ובאופן אוטומטי לא ידברו לידך על נושאים "שאינם ראויים" וכשיש נפילות, ויש יותר מידי לפעמים, לצערי, מרגישים בהבדל, היחס משתנה

**

אני חושבת שאם את ממש חזקה בזה שאת לא מדברת איתם מטוב ועד רע אז זה לא כ"כ קשה להיות סנובית, כן קבלו אותי איך שאני דוסית, סנובית, לא מגיבה ולא מחייכת באה לעבוד ותו לא. ושלא תחשבי שאני מדברת באויר אני באותה התמודדות וכך החלטתי לנהוג, יום אחד הבוס אומר לי: תעלי חיוך נשארתי קפואה אח"כ בקשתי ממנו שלא יפנה אלי כך רק שהשם יעזרנו ולא ניכשל לעולם ועד, חיזקי ואימצי!

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

קראתי והזדהיתי עם הנאמר לחלוטין..... זה לא קל!

אבל אני חושבת שאחרי הפעמים הראשונות זה כבר פשוט בהרבה.....

נכון. לא תמיד תצליחי ב100% אבל אחרי שפעם ופעמיים תצליחי לעצור את עצמך ולבלום את הצחוק או לפחות למתן אותו... אוטומטית יסתכלו עליך כעל מישהי עצורה קצת, שקטה אולי .. וכשגברים יפנו אליך הם יעשו את זה בנימה יותר עניינית וטכנית ופחות חברית...

**

קודם כל אני מבינה ומזדהה מאוד עם ההתמודדות אותה מתארת ב. וכמה מהגיגי ליבי בנושא שגובשו במהלך עבודתי: אני מטבעי בן אדם חברותי ואוהבת להשתלב ולהרגיש "חלק מ."... ולכן ההתמודדות בנושא הזה היא לא פשוטה... ליצה"ר יש הרבה תירוצים שונים ומגוונים למה את חייבת לצחוק מהבדיחה שנאמרה"- אחרת הוא יפגע... וזה יהיה חילול ה'... ושלא יחשבו שהחרדים סנובים ולא מבינים עניין"... במהלך שנות עבודתי- עבדתי עבור חברה צפון תל-אביבית עם כל המשתמע... הצוות היה ברובו גברי, והעבודה כללה שיחות יומיומיות וישיבות צוות (ישבתי בנפרד אבל התקשורת הייתה תכופה). כיוון שחששתי מאוד מהנושא- השתדלתי כבר מהמפגש הראשון לדבר בצורה עניינית, חביבה ומכבדת, אך בשום אופן לא חברית! שיחות הטלפון שלי פתחו ב"בוקר טוב"/ "צהריים טובים" (בשעה 11:00 קצת הסתבכתי(... ☺ ובשום אופן לא בהיי המקובל... היה קשה... שלא תחשבו! אבל קודם כל - התרגלתי.. וגם הם התרגלו..היו יחד איתי בנות נוספות שמסיבתן שלהן לא נהגו כמוני (לא שוחחנו על כך אף פעם.) היה מדהים (!) לראות את ההבדל בצורת ההתייחסות של עובדי החברה לבנות האחרות ואלי... איתי הם לא פתחו בדיונים על חרדים וחילונים וההבדל ביניהם... לא סיפרו בדיחות...ו... גם - כן, כיבדו! הייתה להם הערכה למי ששומר על עקרונותיו וגבולותיו, בעל חוט שידרה, המכיר את מקומו, בטוח בו, מעריך אותו...ולא מחפש לזוז ממנו כמלוא הנימה בהצלחה!

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

אמנם מי שכבר בפנים, בתוך ההתנהלות הזאת עם הגברים ודאי שהרבה יותר קשה לה. אבל מי שמגיעה מההתחלה עם גישה סנובית הרבה יותר קל לה וזה כולל הרבה פרטים:
ראשית, אם מתחילה שיחה בין גברים בנושאים אישיים באזור שלי - אני פשוט נעלמת מהשטח. ואם זה ליד המקום שלי אני מלבישה אוזניות וממשיכה לעבוד.שנית, אם גבר שואל אותי שאלה שלא קשורה לענייני עבודה אני עונה בצורה יבשה ולא ממשיכה לפתח את השיחה. ואני ממש רואה בחוש, שאמנם צריך כל הזמן לעמוד על המשמר בנושא אבל בסה"כ האנשים בעבודה "לומדים" אותנו. ויש נושאים או שאלות שגברים ישאלו חברות שלי בעבודה ואיתי לא ידברו איתם. זה דורש הרבה כוחות נפש אבל שומר כל כך על הטהרה שלנו!!

**

תודה ששיתפת בתחושות הפוקדות את כל (כמעט) מי שעבודתה מזמנת אותה לסביבה שיש בה גם גברים. אנחנו מתמודדות בבחירה חוזרת כל פעם מחדש, והדרך למעט את אירועי הבחירה היא, אולי, ליצור בתוכנו תחושת מרחק. נשתמש בדיאטה כמשל:
אם עלינו להימנע ממזון עתיר קלוריות, או ממזון המכיל סוכר, או גלוטן, יהיה קשה מאד לפתוח את המאבק הפנימי מחדש, בכל פעם שמוצג לנו מאכל שנכנס לקטגורית ה'אסור', הדיאטה תצליח כשהמאכלים יסומנו במוחנו בx אדום ולא נחשוב עליהם כאופציה. אם נצליח לבנות בתודעה 'הוראת קבע' של 'שמרי מרחק, כי אסור לך', נוכל להגיב ,ברוב המקרים, באופן אוטומטי, בתגובה שבחרנו באופן מושכל. ברור שהתגובה צריכה להיות נעימה ולא מתבלטת, ואם היא תחזור על עצמה, יקבלו אותנו כך, בטבעיות: ''ב' תמיד מחייכת, ולא ממש עונה''. ככל שנהיה יותר עקביות, יהיה התהליך מהיר ויסודי יותר.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

פעם ראשונה שאני מגיבה כי אני קצת מתקשה בניסוחים (זה התירוץ למה לא) וכי הפעם את המשך הדיון יקבלו רק המגיבות (זה למה כן ...) אז קודם כל מילה קטנה/גדולה – תודה !!! עם המון סימנים והדגשות כי אני לא יודעת איך לבטא את הרגשות שאני חשה אחרי כל מייל שלך... מחייה !! מרווה !!מעמיק מחשבה !! ומעלה לגבהים !!

ותגובתי לדיון: ס"ד שלי , אני עובדת באותו מקום עבודה מאז שעזבתי את הסמינר, כ 10 שנים ! ואני חושבת שבגלל שנכנסתי למקום העבודה כילדה וכולם קראו לנו – "הילדות" (היינו 3 שנכנסנו יחד) ובגלל שאני בטבעי ביישנית קצת אז אוטומטית קיבלתי איזשהו סטטוס שגם אם ההתנהגות שלי כאילו סנובית זה נסלח (רק "כאילו" כי התגובה הקרירה/אדישה מלווה תמיד בחיוך ביישן..)ז"א שאם בישיבת צוות משהו אמר לכיווני משפט לא מתאים ואני לא הגבתי, אז אוטומטית העבירו נושא .. וכשחזרתי אחרי מחלה ומישו חפר מה היה ואני עניתי בקצרה אז פעם הבאה ישאל רק אם עכשיו הכל בסדר.. ואם אחרי חופשה/חג אני לא משתפת אלא רק עונה מקסים וב"ד ותודה אז שוב- התגובה פעם הבאה תהיה שונה ואני עובדת בצוות שכולם גברים צעירים חוץ ממני ועוד אחת חילונית זה הגיע לרמה שאם אני מדברת בטלפון עם אחד העובדים וסביבו מדברים לא יפה הוא אומר לי רגע וקורא להם – שקט דברו נקי אני עם ... בטלפון ! ואין שאלות אישיות ובקושי בביישנות (מצדם !)מתי מגיע החג הזה וכדומה ובעבר הרחוק מאוד (די בתחילת דרכי) עובד חדש בא ללחוץ לי יד ועוד לפני שהספקתי להגיב הר"צ (להזכירכן – גבר, חילוני, צעיר !) אומר לו – אצלנו (!!!) זה לא מקובל ועוד משפט הסבר שאני לא זוכרת ופיתום ההוא קלט והמשיך הלאה ...בקיצור, מה שאני באה לומר זה שהם "לומדים" איך מותר ומה אסור לומר לך – ממך! מהתגובות שלך ! וכמו שברור לך ולכולם שאת לא לוחצת ידיים לאף אחד בעבודה כך צריך להיות ברור - קודם לך - ואז בתגובה גם לסביבה שאת לא משתפת ולא משתתפת בדיונים ובשיחות אישיות (אני עדיין שואלת את עצמי איך הם "קוראים" את העובדה שעם

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הבנות אני יחסית יותר בחופשיות מפטפטת .. אולי הדרת גברים?!)

המון הצלחה לכולן ! (וואו התגובה נהייתה ארוכה, לא ידעתי שאני יודעת לכתוב ..)

**

תגובה בענין שיחה עם הגברים:

אני צעירה במבול, קצת יותר משנה והוא מלווה אותי ממש מאז שהתחלתי לעבוד אני זוכרת שכשהגיעו המיילים הראשונים על הנושא התפלאתי מהשאלות שהועלו הגעתי ישר מחממת הסמינר תמימה וטהורה חדורת רוח רצון לשמור על עצמי ולקבוע את הגבולות על ההתחלה (כמו ששמעתי מכל קרובותי שעובדות בתחום) ולכן כשקראתי שאלות על בדיחות ומטבחון ודיבורים שלא בעניני עבודה ממש לא הבנתי... בנות בית יעקב... וברור שמדברים רק בעניני העבודה נטו.... עברה שנה..

ב"ה ב"ה אני יכולה לומר שאני עדיין בסדר ושומרת ..אבל יש לי כמה מסקנות

אז קודם כל הסטטוס שלי הוא לא משהו מלכתחילה אני עובדת בחברה גדולה וחילונית לחלוטין כמובן בתוך חדר עם עוד 3 בנות חרדיות אני החרדית היחידה בצוות שכמעט כולו גברים כך שכמעט בכל הישיבות אני אישה יחידה וכל העבודה היומיומית היא עם גברים (צעירים...)... ואני בחורה צעירה לא נשואה

ב"ה באה מבית מאד מאד טוב ויש לי עקרונות חזקים מאד אבל ברור שאלו נתוני פתיחה די גרועים אז ממה שאני ראיתי אין ברירה! וגם אם מאד קשה צריך להישאר קרירה וענינית כי אם רק טיפה את מרשה לעצמך אח"כ קשה מאד להחזיר את הגלגל אחורנית. וזה באמת יכול לבלבל את המנהל שלך לדוגמא אם פעם אחת כשהוא שאל מה קורה? ענית בעליזות שמקסים וכיף (או בדיכאון שמזעזע..) ופעם אח"כ את עונה בקרירות שבסדר ועוברת מיד לנושא השיחה. (הדוגמא הכי קטנה...) לכן אני מניחה שלמי ששאלה את השאלה יהיה קשה מאד מאד לעשות את השינוי הזה כי היא עובדת שם כבר כמה שנים.

עוד משהו,

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבול'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הרבה פעמים כשאני מדברת עם חברות שלי שעובדות גם עם גברים ומספרת להם אנקדוטות שונות הן אומרות וואו את ממש רעה אליהם... זה לא יפה אז קודם כל אני לא פוסקת אבל ככל הידוע לי אין שום היתר לפטפט נניח עם גבר רק כי הוא ייעלב אם לא תעשי את זה

דבר שני, וזו נקודה ממש חשובה

את יכולה לבחור אם להיות רעה או טיפשה/תמימה

ואני אסביר, אם מישהו אמר בדיחה ואת לא צוחקת את יכולה לעשות את זה בפרצוף מתנשא וגלגול עיניים קטן שגורם לבנ"א שמולך להרגיש שהבדיחה שלו הייתה מטופשת או פשוט לשתוק ולהמשיך לדבר מה שברוב המקרים יצא עניני אבל לפעמים גם מטופש מציידך... כאילו לא הבנת את הבדיחה... זה הבדל דק.. אני מניחה שאת מבינה אותו ולא קורה כלום אם המנהל שלך חושב שאת לא מבינה ענין... שאת טובה בעבודה הוא רואה לבד...

זהו ☺

זה באמת נושא מסובך מאד וקשה ויומיומי אבל בד"כ אם את מציבה גבולות על ההתחלה, הם מבינים לבד את הכיוון...

**

אני יודעת שאני נקראת שקטה ואולי יותר חריף לא חברותית, אני מנסה לא לפתוח בשיחה לא לצורך ולענות שלום או בוקר טוב ובעיקר לא לעלות חוויות ועוד... ה' יעזור שנתחזק ביחד...

ואם זה קשה ולא עומדים בזה - אני באופן אישי הייתי במקום שהרגשתי שאני לא מצליחה לצאת מהבוץ הידידותי מדי שיצרתי לעצמי אז פשוט קמתי וברחתי.. לא היה לי מוצא אחר. (יש לזה גם המשך שהתלבטתי אם לכתוב שזה לא יראה "ציורי מדי" - באותו יום שבו החלטתי את זה קבלתי את הצעת העבודה הנוכחית

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

שלי מחברה שלי שבכלל לא חשבה שאני מחפשת עבודה - היא פשוט רצתה בונוס על צירוף עובד חדש וניסתה 'לירות לכל הכוונים...')

**

נראה לי שיהיה טוב לכולנו להתפלל על זה גם (ואני מדברת בעיקר לעצמי), אבל מה שבטוח שזו לא עבודה של זבנג וגמרנו, וגם אם הגענו לדרגה גבוהה של רגישות – זה מצריך ניתור מתמיד של המצב וחיזוק הרגישות, שכן, מטבעה של רגישות שהיא משתפשפת עם הזמן אם לא מטפחים אותה...

ב'ביטחון'

אם יושב ראש דירקטריון חברת הביטוח בה הינך מועסקת, היה החבר הכי טוב של אביך והוא זה שהיה 'מסדר לך את המשרה', ודאי לא היית חוששת להתמסר לעבודה ולא לפתח שום יחסי חברות עם העמיתים, הבוסים ומנהלי המחלקה.

פשוט בגלל שמי הם לעומת המנהל הגדול החפץ ביקרך...

אם נחזק בליבנו מיהו 'המנהל הגדול' של כל המנהלים באשר הם... ייקל עלינו להתנהל כפי שמורה לנו הבורא יתברך...

מה שאני כן יכולה לספר שפעם חשבתי שמצד השתדלות אני צריכה להיות נחמדה ואפילו זרמתי וכד' (שום דבר לא נגד את ההלכה אבל האווירה-זה משהו בחוש לא משהו שאפשר להגדיר....)יצא שראיתי בחוש שמכל הפגישה הזאת לא רק שלא יצא מה שהייתי צריכה לקבל אלא אפילו גרע... אני בכל אופן ראיתי בזה סימן

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

משמים- שמה שמגיע לי מגיע ולא תעזור השתדלות שלא בדרך ההלכה.....
שיהיה בהצלחה לכולן ותודה על האיגוד המחזק הזה!

**

קראתי את הסיפורים היפים בהתרגשות... רציתי רק להאיר עוד פן מעניין שנותן זוית נוספת. לפני כ - 8.5 שנים נכנסתי לעבודה בחברת הייטק קטנה. הייתי בקבוצה חרדית רק של נשים שישבה בעיר אחרת ממקומה הקבועה של החברה.עיקר הקשר עם ההנהלה התבצע ע"י הראש צוות וכן ע"י מיילים בהם היינו שולחות את העבודות. בהתחלה ההינו בכעין התלמדות , ועד היום אני זוכרת ששלחתי איזה עבודה יפה, ובתגובה שלחה החברה את הראש צוות להציע לי לעבור למשרדי החברה בעיר הסמוכה, שם אוכל להתמקצע יותר ולהתקדם לניהול קבוצה.
ההצעה לכאורה היתה מפתה מאד, אבל מבחינה רוחנית זה היה ברור שזה לא זה (אולי היתה שם אשה נוספת משלנו, אבל באופן כללי ממש לא מתאים). היה לי ברור כי להצעה כזו לא הייתי ניגשת מלכתחילה , והודעתי להם שאני ממשיכה במסלול הרגיל בקבוצה האיכותית, כפי שהובטח לי. לכאורה הפסד?
לא! לאחר כחודשיים נסגרה החברה בפתאומיות. ומצאתי את עצמי כמו כולן מחפשת עבודה. באותם רגעים כ"כ שמחתי שעמדתי בנסיון, שכן משתי התפקידים לא נותר דבר! ומה נשאר!!! רק מה ששמרת נשאר לך!
עברו שנים מצאתי עבודה טובה וקבועה בחסדי ה', נוחה ומסודרת, וזכיתי להרבה סיעתא דשמיא.

ולמרות שעברו שנים, יש לי עדיין טעם טוב בפה. כי אני חושבת שמקרה זה הוא דוגמה לכל הנסיונות כולם, שהרי אין באמת קושי, חלילה, לה' לתת לנו את כל טוב העולם בהתר, וכל מה שמוצגים לנו טובות והנאות באיסור אינו אלא בדמיונותינו בלבד. לנסותנו...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

ואעתיק כאן רק את דברי חובות הלבבות בשער הביטחון (חלק ג')

"העילה אשר בעבורה חייב הבורא את האדם לחזר ולסבב על סיבות הטרף, ושאר מה שהוא צריך אליו, לשני פנים . אחד מהם, מפני שחייבה החכמה בחינת הנפש בעבודת האלוהים ובהמרותו, בחן אותה במה שמראה זו ממנה, והוא הצורך והחיסרון אל מה שהוא חוץ לה ממאכל ומשתה ומלבוש ומעון ומשגל, וציווה אותם לחזר עליהם להביאם בסיבות המוכנות להם, על פנים מיוחדים ועתים ידועים .

ומה שגזר הבורא שייגמר לאדם מהם, ייגמר וישלם בהשלמת הזדמנות הסיבות .

ואשר לא גזר לו להיגמר בהם, לא ייגמר, וימנעו ממנו הסיבות . ונתבררו ממנו העבודה והעבירה בכוונה ובבחירה לאחת מהנה מבלתי האחרת. ויתחייב אחר זה הגמול והעונש, ואפילו לא גמר בהם המעשה "

ושנזכה תמיד לנהוג כמידת הבוטח:

" הוא מתעסק בסיבות העולם להכין מהם צדה לאחריתו, וסיפוק לבית מועדו. ומה שיתברר לו בו הצלת תורתו ועולמו מתעסק בו, ומה שיהיה בו שום הפסד בתורתו, או מביא להמרות הבורא - איננו מתעסק בו, שלא יביא לעצמו מדווה תחת הארוכה" .

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

..דמות דיוקנו

בעל ה"שבט מוסר" כתב מאמר נפלא לנשים: 10 תנאים איך להיות אשה טובה - "שתתחבב על בעלה"! כן, זוהי האשה הטובה שתזכה שיאמרו על בעלה: "זכה".. מאמר זה הוא אוצר בלום של עצות מעשיות לאשה בחיים המעשיים. ובו מצאתי גם עצה טובה לאשה העובדת בחברה המעורבת וזקוקה לטיפים משמרים: בתנאי השישי (כמדומני) הוא כותב:

"תדמה כאילו הוא בפניה תמיד, ודמות צורתו תחקוק בלבבה" ..

והנה לנו רעיון איך לשרוד ב"מבול". כשאשה תדמיין בלבבה שבעלה לידה - המילים שיצאו מפיה וההתנהגות שלה יעברו ב"מסננת" אוטומטית, ויהיו סולת נקיה. ומי שצריכה תזכורת מוחשית יותר, יכולה לשלב את תמונת בעלה בסביבת העבודה במקום פרטי כלשהו: מגירה שימושית, בתחתית קופסת האוכל, ברשימת מספרים שימושיים, ונשאיר לכל אחת להפעיל את כשרונה ולמצוא פינה פרטית בתוך המבול..

ואגב, עצה זו מקבילה ל"שויתי ד' לנגדי תמיד" מי שזוכה לחוש שהקב"ה בכל מקום איתו - יתנהג בהתאם.

**

נכנסתי לעבוד כאישה חרדית יחידה וזה היה מאד לא פשוט. בהמשך הכניסו גבר לחדר והוא היה היחיד שיכל לעזור לי בעבודה. הוא היה מאד נחמד היינו צריכים לעבוד ביחד והוא עזר לי הרבה. יום אחד חזרתי הביתה עם הרגשה נוראה - הגעתי למסקנה שזה ממש לא חיובי שזה גורם לי לאבד את הרגישות והצניעות הטבעית ונפל לי האסימון שהעובדה שבחרתי בכזה סוג של עבודה יציב לי תמיד תקשורת עם גברים. בהתחלה התביישתי לשתף את בעלי אך בהמשך שיתפתי אותו - אמרתי לו מה שווה התורה שלך כשאני מאבדת את

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הרגש של הצניעות? השיחה הזו עשתה לי מאד טוב. הרגשתי 'נקיה' יותר וברורה יותר עם עצמי איך אני עומדת להתמודד עם הנסיון הזה... בעלי הסביר וחיזק אותי בכך שהחיזוק בענייני צניעות והתפילות לה' יעזרו לי שחלילה לא אאבד את רגש הצניעות למרות הקושי.

**

אני הרגשתי , לאורך כל הדרך, שעצם השיתוף הכנה והשיחות עם בעלי באמת בהרגשות ובמה שעובר עלי שינה לי לגמרי את ההרגשה וחיזק אותי מאד בהתמודדות הלא פשוטה הזו!

**

זה נשמע לא פשוט, אני חושבת שזה חשבון נפש של אותה אחת מה היא מרגישה האם היא באמת מצליחה לא להרגיש שום ידידות לאותם אנשים שהיא צוחקת איתם . נראה שכשצוחקים ביחד זה מקרב וכשנמצאים ביחד הרבה שעות -לא כ"כ פשוט . אולי גם זה רעיון לספר לבעל את הבדיחה/המקרה זה עוזר לשמור על מרחק ולהכניס את "הבעל לעבודה" .-ואם הבעל "בעבודה" זה עוזר לשמור מרחק מאנשים אחרים.

**

פעם שמעתי עצה, לא זוכרת בשם מי. כשאישה עובדת עם גברים, ויש לה מצבים בעיתיים, שתדמיין כאילו נמצא לצידה מישהו שהיא יראה ממנו, למשל, אבא שלה אם היא בחורה, או בעל לאישה נשואה. אני לא אומרת, זה לא פתרון קסם, והניסיון עדיין מאוד גדול, אבל בד"כ כשאני מיישמת אותו, אז אפילו שהמשפטים שלהם סוחפים, קולעים ונחמדים, אני לא מסוגלת לשמוע אותם ולחשוב שבעלי יושב לידי ורואה אותי צוחקת מבדיחה של גבר זר. אז אוטומטי אני הולכת לי לשירותים/למלא מים בבקבוק וכו' ועד שאני חוזרת לרוב הם כבר עסוקים חזרה כל אחד במחשב שלו. כך גם לא הצגתי את הסנובית וגם לא השתתפתי איתם.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

אגב, אני לא יודעת אם הדבר הזה מתאים לכל אחת, אבל לצערי, אני נעזרת הרבה בגברים העובדים איתי, ויוצא לי לדבר עמם גם שיחות, שהם מעבר לצרכי העבודה. אני כמובן שואפת שלא יקרה... אבל כשזה קורה, יש עצה שקבלתי פעם, ואני מיישמת, היא שאת השיחות שלי עם העמיתים, אני מספרת עליהם גם לבעלי, זה מועיל בדרך כלל, ועוד תוך כדי שיחה, אני יודעת מה הוא יחשב על זה, ואני נמנעת מלדבר דיבור מיותר. ובכל אופן, זה סוג של ביקורת עצמית אם עברתי את הגבול.

**

הייתה מישהי ששאלה איך אפשר לא לדבר עם גברים בקלילות עבודה. לאחר שהייתה לי תקופה שקצת התבלבלתי עם עצמי, ולא ידעתי איך להתייחס לגברים בעבודה החלטתי שמה שיעזור לי זה לחשוב שבעלי עומד לידי. זה עזר לי מאוד להבין מה נכון ומה לא....

**

רוצה לשתף במשהו קטן שמסיע לי בסיטואציות מעין אלו (לא תמיד אני עומדת בכך בשעת מעשה אבל לפחות במבט לאחור בוחנת את הדברים ומשתדלת להתחזק להבא...) אני משתדלת לרתום את כח הדמיון - להנגיש לי את מושג ה"עין רואה ואוזן שומעת" וחושבת איך הייתי נוהגת לו היה נוכח פה - איתנו ממש - גדול הדור או אפילו אבי שיחיה ברור שנוכחות מעין זו היתה מאוד מסיעת לי להתכוונן ולעשות רק את הדברים ההכרחיים אשרינו בנות ישראל שמחפשות להתחזק וד' ברחמיו יערה עלינו ממרומים רוח טהרה וקדושה

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

איך הייתי מרגישה אם היה נכנס למשרד באחד מרגעי הצחוקים המשותפים - אבא שלי **???** בעלי**???????** אם הייתה נפתחת הדלת ו..... אברהם אבינו היה מופיע על הסף**?** איפה היינו קוברות את עצמינו מבושה? לא הייתי עומדת בזה, זה ברור לי**.**

**

אם היינו חיות את המציאות שהשם איתנו בכל מקום, עומד לידינו ורואה את מעשינו בודאי היינו מתנהגות בגבורה ומתאפקות. אבל, אנחנו מרוחקות....אז חשבתי שאפשר להשתמש בדמיון קצת לעזור לנו בצורה שאולי קרובה יותר לליבנו. אימצתי לעצמי שתי סיטואציות דימיוניות, שאמנם עוזרות רק לנשים נשואות, אבל הם עזרו לי מאוד. לפני ישיבה/בדרך לעבודה/בהרמת כוסית או כל מפגש בעבודה, אני חושבת לעצמי על אחד מהמצבים הבאים:

מצב א:

נגיד שבעלי היה חייב לצאת לעבודה במקום מעורב (חס וחלילה!!!!). איך הייתי רוצה לחשוב שהוא מדבר עם הנשים בעבודה? אם הייתי יכולה לראות במצגת במעגל סגור את האינטראקציות שלו עם הנשים ועם החילונים שם - איך הייתי רוצה לראות אותו במצבים האלה? איך שהייתי רוצה לראות אותו - כך בדיוק אני צריכה להתנהג.

מצב ב:

אני מדמיינית שבעלי יכול לראות אותי בהקרנה במעגל סגור כאשר אני בעבודה. ברור שאני נזהרת יותר אם הוא רואה ושומע כל התנהגות שלי וכל מילה שיוצאת מהפה שלי.
תנסו - לי זה עבד פלאים.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

היא יכולה לחשוב שבעלה יושב עכשיו לידה, האם היא היתה צוחקת עם איש אחר? היא יכולה לחשוב שהילדים שלה נמצאים עכשיו לידה – איזו בושה שאמא שלהם תתנהג כך. אז הם באמת לידה, הילדים מושפעים מכל התנהגות של ההורים גם שהם לא רואים

**

נראה לי שעצה מסוימת היא לחשוב - אם בעלי היה רואה אותי ככה, אם אבא שלי... ואפילו חברות שלי מהכיתה. פעם הגיעה לבקר אותי בעבודה חברה שלומדת הוראה. בדיוק ישב לידי מישהו, והיא נחרדה קשות... היינו חברות טובות, והיא ממש צעקה עלי אח"כ - מה נראה לך? שתינו רוצות לבנות את אותו בית, רוצות לזכות לגדל ילדים תלמידי חכמים. איך את ככה ואני ככה? אז זהו, שנבהלתי מאד. שאלתי הרבה אנשים גדולים ומבינים, כולל את הוריי - היא לא מכירה את הסביבה, היא לא יודעת איך הולך... הזעזוע שלה לא משקף. יכול להיות שהתנהגתי מצוין - ובמקרה הזה באחת העבודות שעבדתי בהן, הייתה אווירה מאד טובה בצוות. אני חייבת להגיד שהחרדיות שם היו מגובשות מאד, וכולן היו בנות צדיקות מאד - ואני אומרת את זה מידיעה של חברות קרובה. היינו רווקות והשקענו בעבודה. למה לא? נשארנו עד שעות מאוחרות, נהננו, צברנו נסיון (באמת נסיון טוב...). הנס שלי הוא שאני שקטה יחסית, ועדינה, ובתכל'ס באמת פחות בלטתי. (גם בעבודה עצמה - וזה פועל יוצא... אולי משתלם, אבל זו התוצאה... תמיד שכאומרים לי שמי ששומרת על עצמה מעריכים אותה יותר אני חושבת שאולי אחרי תקופה ארוכה, כשמכירים, זה קורה, וגם לי זה היה ככה. בהתחלה, לפחות, מעריכים את מי שבולטת... זה בסוגריים, אבל לא מאמר מוסגר, כי זה קשה ג"כ**...** לא עשינו שום דבר רע בעבודה, אפילו נלחמנו לא לשבת ביחד בחדר אחד עם גברים, מלחמת חורמה, והתעקשנו לא לצאת ליום גיבוש ואפילו לא להשתתף בהרצאה שלא מענייני העבודה. לא נסענו בטרמפים אני חושבת שאכן

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

כך היה (ישבתי יומיים בדממה לדבג קטע קשה בקוד, כשבחדר ישב עובד נוסף, והשתדלתי להתעלם מכל גניחותיו, רעבונו, זה שהוא לא מסוגל יותר...) אבל בכ"ז - הזעזוע שלה חיזק אותי! תתרגלו לחשוב - אם מישהו היה רואה אותי, מה הוא היה אומר... למרבה הבושה - זה קצת יותר מוחשי מעין רואה ואוזן שומעת... אבל נראה לי שזו עצה טובה...

**

... וסיטואציה הפוכה שנתקלתי בה לא מזמן שעודנה מהדהדת בי ועומדת לי כתמרור אזהרה מול עיני: לפני תקופה נתקלתי בבת חרדית שישבה לישיבת צוות עם עובד חרדי(!) מבוגר. בסביבתם ישבו בנות חרדיות נוספות שהיו עסוקות כל אחת בעבודתה. לפתע שמעתי אותם (את העובד והעובדת) מתגלגלים מצחוק קולני. והזדעזעתי!

חשבתי לעצמי מה היה קורה לו אישתו היתה עומדת שם וצופה בו. מה היה קורה לבת לו בעלה (לעתיד...) היה רואה אותה - האם זה היה מוצא חן בעיניו? לא צריך להתלבט... והבנתי שזה מה ששמר על יוסף- דמות דיוקנו של אביו שנשקפה מול עיניו ושמרה עליו מכל סטייה. זו ההגנה שלנו! בכל שיחה עם גבר- בעבודה, או בכל מקום אחר.. עם חילונים או אנשים משלנו.. (שלפעמים גורם לנו להסיר הגנות חשובות(! תחשבי שבעלך עומד לציידך) וללא נשואות שביננו- משאת חלומותייך... הצדיק ההוא שאת עוד מחפשת.. ותמצאי בעזהשי"ת(! ועכשיו.. כשאתם ביחד.. את יכולה להתחיל לדבר.. ללא כל ספק שזה יראה אחרת!

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

שאלת חכם

על החלק הראשון, אני בטח לא יודעת מה לענות, כדאי להציג את השאלה לפני מורה הוראה המכיר ענינים אלו, ניתן לנסות לפנות לרב. כדי שהעניין יובהר בכל פרטיו מומלץ להגיע אל הרב באופן אישי ולא להעביר שאלה אנונומית וכדוי כי רצון ד' תלוי מאוד בפרטי הענין. דעת תורה שונה מעיני בשר ודם ולעיתים מה שנראה בעיננו כחמור ביותר דבר זה הקל בענין ולהפך.

לענ"ד יש לעשות שאלת רב לרב שמבין בעניינים אלו - יש לפרט את כל הנתונים, שיורה כיצד לנהוג, ואם אי אפשר לנהוג כהוראותיו להמשיך לשאול האם להישאר במקום העבודה הנוכחי.

לא אלמן ישראל!- להכל, אבל -להכל, יש תשובה בהלכה. על כל שיג ושיח אפשר לשאול רב. אני למשל שאלתי רב פוסק גדול וידוע בב"ב לגבי פרידה מהצוות שכלל גם גברים והרב הנחה אותי בפרטי פרטים. לא אכתוב כאן כי השאלה היא אינדיבידואלית ולא הוראה לציבור.
וזה עוד משהו שיפה כאן- שהרב עונה לכל אשה לפי המקום שלה. כאשר מובן שיש גם הלכות בסיסיות שהן קו אדום. כמו שבסיפור כאן הרב לא ענה תשובה חד-משמעית אלא השאיר לזוג את ההחלטה. יש דברים שהם לבחירה - כל אחת לפי דרגתה והרגשתה ויש דברים שחד-משמעית- לא! והיום הרגישות לצניעות צריכה חידוד ולכן לא נסמוך רק על ההרגשה שלנו אלא נשאל מה ההלכה אומרת למשל לגבי מקרה כמו שמתואר כאן של שיחה עם צוות הכולל גברים שלא מענייני עבודה עם קלות ראש וכו'. מה נכון לעשות? וכו'?

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אני רואה את החלק הראשון של השאלה (אסור/מותר) פחות מתאים לדיון ויותר מתאים להתייעצות אישית של כל אחת עם מישהו מוסמך כמו בעל, אב, רב וכו' כי חשוב להכיר ממש את המצב, הנפשות הפועלות וכל ה'מסביב' וכך התשובות תהיינה יותר ממוקדות ומתאימות ולא תמיד אפשר להקיש מאחת לשנייה.

**

חושבת שראוי להדגיש שכדאי מאד לקיים את 'עשה לך רב' מראש, עוד לפני שמתעוררת השאלה, ולהתמיד ולשאול את אותו הרב, כך שהוא מכיר ויודע ברקע וברמה של שואלת השאלה.

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

חכם לומד מנסיונם של אחרים...

אחרי שבירנו לעצמנו מהו רצון ה' (בלימוד, בשאלת רב) צריך לראות איך להצליח לעמוד ברצון ד', מה הדרך לכבוש את הפסגה, בדרך מלאת מהמורות צריך למצוא את הדרך, כעת עמדנו כולנו בימים שחפשנו את הדרך לתשובה. שוב ושוב עולה הנושא יקבל קבלה קטנה וכשיצליח לעמוד בה ויהפוך לחלק ממנו יוכל להתקדם הלאה. נושא הקבלה הקטנה לעיתים מייאש אותנו אנו רוצות לכבוש הכל!!! אך רק היוצר והמבין לנבכי נשמתו של האדם . יודע שכדי שאדם יהפוך לאתם אחר ויצליח לכבוש את עצמו למדרגה חדשה שהיא חלק ממנו זה רק יכול לעבוד בפסיעות קטנות זהירות וההרגל יהפוך לטבע!!! תחשבי לעצמך למצוא בשטח הפרוץ שנספק שהוא בעיתי קבלה קטנה פצפונת שתוכלי לעמוד בה, כזו פצפונת שתרגישי אפילו קצת מטופשת לקבל אותה, בשביל מה עשיתי את כל ה"טררם" סביב בשביל שינוי קטן כזה. אבל השינוי הוא התשובה השינוי הוא הצעד הענק לומר להקב"ה אני רוצה , אני בדרך אליך, ה'...!!! אבל עצות מעשיות איך להתמודד זה באמת דבר שיועיל מאד לכולנו, לשמוע ממי שכבר ניסתה והצליחה, איך עושים את זה הכי חלק שאפשר...

אז הנה ליקטנו כאן שלל עצות נפלאות...

- ...עוד עצה היא להימנע מלפנות בלשון נוכח לגבר. במקום "תוכל אולי כך וכך" – "אפשר אולי כך וכך". כשמתרגלים זה נעשה טבעי (למשוחחת), ומאליו טון הדיבור הכללי נעשה יותר ענייני.
- משהו קל להתחיל ממנו הוא לקבל קודם כל לא לפתוח בשיחת חולין אף פעם מעצמנו (ולהמשיך בלא להגיב...)

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- אבל אני מהתחלה פשוט הודעתי להם שאני לא משתתפת בשום ארוע שלהם (למרות כל מסעות השיכנועים שלהם.) לא ארוחת צהרים לא **happy hour** לא ימי הולדת וכו' וכו'... ומימלא זה טיפה יותר קל)

- אומנם אין אצלינו גברים אבל הנשים (החלוניות) מדברות וצוחקות על כאלה נושאים שממש לא מתאים לאשה יהודיה לשמוע. ולבוסית שלי (אשכנזית דווקא ☺) מאוד חשוב האווירה והצחוקים.....אמרתי להם שאני מאאאווודדדדד אוהבת מוזיקה.... ממש לא יכולה לעבוד בלי.... אני יושבת במקום ושומעת מוזיקה בקולי קולות באוזניות, כך אני לא שומעת מה שהם מדברות, אין לי פיתוי לצחוק ולא להגיב, כשרוצים לומר לי משהוא ספציפי קוראים לי ואני מורידה את האוזניות. לא בגלל שאני חס ושלום מתנשאת... אני פשוט שומעת מוזיקה**.....**

- קודם כל אני מכירה את הדילמה מקרוב. וכל הכבוד לך שאת יודעת להצביע על הנקודות שגורמות לך את הקושי.
אני קיבלתי על עצמי להזהר משיחה עם גברים בסיטואציות אישיות. לא לעמוד בפינת קפה וסתם לדבר, לא ללכת יחד לישיבה ולצחוק יחד.
זה מבחינתי הצעד הראשון בנושא הזה. בישיבות כלליות יותר כרגע אני פחות מתמודדת, כי יותר קל לי להיות שקטה יותר.

- להחליט שפעם אחת ביום לא צוחקים מבדיחה. (פעם אחת אפשר לעמוד בזה!)

- קיבלתי על עצמי קבלה שעוזרת לי לא ל'הסחף' בישיבות מעורבות: אני לא אוכלת ולא שותה. תאמינו לי, מעולם לא מתתי מרעב מההקפדה הזו...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- יש כאלו שרגילים להגיע לישיבות עם כוס קפה או משהו כזה. זה מרגיש לי סוג של קירבה... ואם כבר, אז גם העניין הזה שמגיעים לישיבה עם קערת האוכל. יש בזה משהו מאד לא מכובד. אם את כל כך עסוקה שאין לך רבע שעה לאוכל, אז את חייבת ליצור את ההפסקה הזו לעצמך בכל מחיר!!!
- לרשום בפנקס במשך היום כמה אירועים "מצחיקים" ולדון בהם עם הבעל או חברה טובה ואיכותית.
- שמעתי ממשהו הכוונה – לא להתאפר לעבודה. על עצמי אני מרגישה שזה בהחלט מזכיר לי כמה דברים שנוטים לשכוח...
- אופס ושכחתי נקודה מאד חשובה שכבר דוברה כאן רבות אבל זה בעיני הבסיס : "לא לקרוא לגברים בשמם הפרטי!" אני אישית לא קוראת להם בכלל (יצא לי רק פעם אחת לבינתיים)„ קצת קשה אבל מסתדרים....
- עצה לחדשות: מה שאפשר לקבוע בהתחלה זה הכי טוב, כי ברור שככה את נוהגת, כמו השתתפות בימי גיבוש באשר הם, השתתפות בהרמות כוסית למיניהם (אני בעבודה בתפקיד ראש צוות וגם כשהגיע מנהל חדש ואי השתתפותי לא מצאה חן בעיניו לא היה לו מה לומר מול טיעון שלא מתאים להשקפתי וגם הבוס הקודם קיבל זאת ☺☺
- ללמוד כל יום, בעבודה, כמה שורות מספר מוסר. (כשלומדים מוסר, זה הנשק לנו מול היצר, מקבלים כוחות, מגיעים לדרגות) . אם מעיזים, אפשר להשאיר אותו מונח על השולחן בצד. (האם מותר רק תמונות משפחתיות ולא מכובדות על לוח השעם?!)

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- הרב שמואלביץ בפרשת שילוח עבדים מביא את חשיבותו של שימור הרגע. הוא גם מביא את עצת התורה לעשות זאת על ידי סימן: ציצית בבגדים, סינר שהתקין עזרא שיהיו הנשים לובשות סימן לצניעות, החרב שתקע פלטי בן ליש. עוד מעט נקרא על הסימן שהקב"ה שם: הקשת בענן. כל קבלה פיזית שאינה תלויה במצב הרוח, בעייפות, בלחץ או בשעה מאוחרת יכולה להיות סימן לדבר שרצינו להתעורר אליו.שתי דוגמאות: לא לאכול מאוכל של אחרים גם אם הוא מהודר ולא לאכול מאוכל שקונים בכסף שאספו מכולם (גם אם הוא מהודר), אפשר גם להחליט ללכת לעבודה רק עם חולצות צווארון מכופתרות . העניין הוא הסימן. זה מזכיר לי שהחלטתי שאני שייכת למקום אחר. וגם אם קורה וחלילה נפלתי - הסימן יזכיר לי מיד לקום .
- עשיתי לעצמי כמה כללים שאותם אני מאוד משתדלת ליישם למשל :אני לא קוראת בשם פרטי... כל פעם אני משתדלת להוסיף עוד חיזוק. ויש עדיין מה להתקדם!!!
- לא להקדים שלום ולא לפתוח בשיחה, אלא לענות.
- להשתמש רק במילים מעודנות כמו: בוקר טוב, יום טוב, ולא מילות סלנג מקובלות.
- לא להסתכל בעיניים "ועיניך יביטו למטה לארץ..." (מומלץ גם כשנתקלים בנשים לא צנועות, כדי לשמור על הטוהר ועל הרגישות)
- כשהאווירה גוררת צחוק, להתעסק במשהו, או בדיוק לצאת לשתות.
- לזכור שהקב"ה יודע מחשבות, ועל כל הרהור קטן ומעשה פצפון – יהיה תשלום, ולא רק בעולם הבא, אלא גם בעולם הזה, בצורת סייעתא דשמיא להתקדמות רוחנית נוספת, ובתוספת נחת מהילדים וכדו'.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- עצה שכן עזרה לי רבות במשך השנים חוץ מזהירות רבה בהימנעות מלקרוא לגבר בשם פרטי, היא להימנע מדיבור באופן ישיר בפרט בשיחה ישירה וגם להשתדל להימנע מקשר עין רצוף. ותודה רבה, על ההבזקים המרוממים. שכרך הרבה מאוד!

- קודם כל – רוב תודות על ה"מדור" המיוחד של הסיפור האישי- מרגש ומחזק כאחד, הרבה יותר מכל שיחת מוסר. מה שעזר לי מאד זה דווקא הקבלות הקטנטנות עליהם דברנו בתחילת דרכה של ה"שמורה", כמו : להיזהר בכתיבת מייל - פתיח מכובד, מייל ענייני ללא הומור- שאצלי זה נקודה רגישה ואני מוצאת את עצמי מספר פעמים ביום כותבת מיילים ומוחקת, רושמת משפט שנון ומחליפה באחר ענייני וכך יש לי תזכורות אישיות במהלך כל היום לנושא חשוב זה,

- קבלה נוספת שעזרה לי היא – לא לקרוא בשם הפרטי, גם כאן- כיון שאני צריכה להתאמץ ולמצוא חלופות ו"טריקים" איך להימנע מקריאת השם זה עוזר לזכור את הנושא וברגע שהנושא כל הזמן במודעות ממילא נכשלים הרבה פחות.

- עצה שלי היא כאשר נפתח נושא והאווירה מתחילה להיות יותר קלילה פשוט לקום ולומר חייבת לסיים כרגע משהו, יש לי שיחה וכד' (אפשר להחזיק בקבוק מים ריק 'לעת צרה' ופשוט לצאת למלאת אותו...)

- בתחילה הצטרפתי לארוחת הצהריים עם נשים בצוות - אך קרה שהיו מצטרפים גברים ואז הייתי צריכה למצוא תירוצים מדוע היום איני מצטרפת. בשלב כלשהו פשוט אמרתי לבנות שאני מעדיפה לאכול בחדר כי יש לי הרבה עבודה.. לאט לאט התרגלו למציאות והפסיקו לקרוא לי לצהריים.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- ובנוסף לעתים מתחילים לדבר על נושאים שממש לא מתאים לדבר עם גברים כגון לידות וכד' כמובן לעולם לא להתחיל לספר חוויות אישיות שלך. אולי אפשר להגיד בענייניות : "סליחה, אפשר להעביר נושא בבקשה" 'או שאולי אפילו טוב יותר, זה פשוט להיות פאסיביים בשיחה, החברה מסביב כבר יבינו לבד...

- אני עובדת בחדר נפרד עם נשים, ויש עובד מהחדר השני שלפעמים יכול לשאול שאלה את זו שלידי ולגלוש לפטפוטים ,הוא "דתי" , אחרי שפעם אחת ניסה לערב אותי בשיחה איתם על מנהגים בין עדות וכד' אני אוטומטית הרבה פעמים שמה אוזניות עם או בלי מוזיקה איך שאני רואה שהם גולשים לדיבורים סתמיים.(אני שמה גם כשהוא לא נמצא, באופן כללי אני שומעת מוזיקה מידי פעם באוזניות)

- מאחר ואני מקבלת ומוציאה הרבה מיילים. החלטתי שגם אם בתוך קבוצה של מספר נשים שאני שולחת מייל. יש גבר אחד אני לא פותחת את המייל בהקדמת היי או משהו כזה- אלא בנימה רשמית של שלום/בוקר טוב וכו'. וזה ממש עוזר כי כל הזמן עומדים על המשמר

- אני אישית ג"כ קצת קשה לי העניין, אני מאד משתדלת פשוט לא לדבר איתם, מטוב ועד רע, ומשתדלת כמה שפחות לדבר גם עם הנשים כי הרי בסוף גם מצטרפים הגברים....

- וכשאני שמה לב שאני כן מתחילה לגלוש ולדבר איתם, אני מזכירה לעצמי שאין שום ענין וטעם לדבר איתם הרי ביננו תמיד הם יחשבו עלי כשונה, אז מה בעצם העניין להתייפייף? וזה טיפ טיפה עוזר לי להתבצר עוד קצת עם עצמי.

- מה שעוזר לי מאוד זה לא לקרא בשמות הפרטיים של הגברים, וזה כבר גורם לתזכורת להתרחק.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- וגם - לא להישיר מבט, כי כשמתסכלים ישר לתוך העיניים של מישהו, זה יוצר יותר קשר.
- אני באופן אישי אומרת לעצמי שלא אתנהג בצורה שלא הייתי רוצה שבעלי יתנהג (...) אבל ודאי שחיזוק רציני יותר יהיה מועיל!
- העצה היחידה שאני יכולה לתת זה פשוט להראות שמאד אכפת מתפוקת העבודה, כך שאם בישיבת עבודה מתחילים להפריח אמרות חכמות ושנונות שלא ממש מקדמות את התוכן העניייני של הישיבה, אפשר פשוט לומר "טוב, אנחנו חייבים להתקדם ולהספיק לסיים את ה....." אני חושבת שדבר כזה יתקבל בצורה טובה גם אצל הבוסית, שעם כל הנחמדות שלה, בטוח תשמח מעובדת יעילה שאכפת לה להתקדם ולהספיק.
- אני חושבת שזה צריך להיות נושא בין כל העובדות החרדיות באותו מקום ברגע שזה נושא (שאסור לדבר)זה יותר קשה לעבור על זה מתביישים
- מי שיש לה שם כינוי, שימוש בעבודה בשם המלא עושה משו, ואני רוצה לדייק ולחדד את הנקודה שאני מרגישה שעושה אצלי את ההבדל: זה לא משנה כלום למי שקורא לי, הוא מבחינתו אולי בכלל לא מודע לזה שזה לא מה שקוראים לי בחוץ, או לחילופין הוא בכלל לא שת ליבו שהוא משתמש בשם כינוי, אבל לך- לך שכל מכיריך הקרובים קוראים לך שם אחד, ופתאום מישהו בעבודה קורא לך בשם אחר- ושוב, מבחינתו הוא לא מודע לזה, אבל את כן- אז לך- זה אוטמטית יעשה דיסטנס, מנסיון.
- ואם כבר דברנו למעלה על האווירה הכללית, עוד מעבר לתקשורת עם ר"צ כזה או אחר- אז לטעמי ראוי לאמץ את השם המלא לגברים ונשים כאחד, ככה כל מסגרת העבודה תהפוך למשהו אחר. ההפרדה בין אלו לאלו- אולי עלולה להשמע משהו שדוקא יותר יעזור לך בהדגשת

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

הדיסטנס בתקשורת עם גברים, אבל דווקא אצלי זה עבד הפוך, ניסיתי את שתיהם, ב2 מקומות עבודה. לעניות דעתי,(ובלי שום התחייבות ☺)–אצלי- הרגיש לי שאימוץ השם לכל מסגרת העבודה, כולל עמיתות לצוות שהם גם מכרות מהשכונה/מהסמינר, ללא הפרדה, עובדת יותר טוב, זה עלול אולי להשתנות מאחת לאחת, ואולי זה טעות למישהי אחרת, רק נקודה למחשבה.

- עכשיו, עם הכוחות שקבלנו בימים הנוראים, אולי ייקל עלינו להתמודד מול הניסיון... והניסיון הוא מאד מאד מאד קשה ...

דבר ראשון אנחנו אמורות להגיד את זה ב ק ו ל לעצמנו כל יום וכמה פעמים ביום , חשבתי על רעיון לשים פתקית קטנה על אביזר שיושב ממש מולנו (כמו סורק, למשל) ועליו שתי מיילים כתזכורת לנושא (אולי כדאי "שמורה במבול"...) ובכל פעם שרואים את הפתק וזה אפשרי: לסגור לרגע עיניים ולומר "ד' הטוב, אני מתמודדת עם ניסיון כל כך קשה ניסיון, כ ל כ ך ק ש ה בבקשה תן לי כח !!!!!

אפשר לנסות להתחיל.

- לפני שניה דרכו רגלי בשערי הסמינר... ודברו איתנו המון על כך ואמרתי שאשמח מאד לשתף ולוואי ויהיה לתועלת מקום העבודה מגיע אלינו עם חוזה ואנו חותמות ומחוייבות אליו אני חושבת שמספר תנאים קטנים שאת מציבה לפני המעסיק שלך לא אמור להזיק ואפילו להיות מוערכת. אם תאמרי שאינך מעוניינת שגבר יקרא לך בשמך הפרטי לדוגמא אלה רק בשם משפחתך דבר זה יוצר דיסטנס ולא חסרים תנאים נוספים... במצב זה יראה המעסיק את בקשותייך בצורה חיובית ויראה זאת כמוסר עבודה גבוה

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- לשחק "אדישה" זה באמת קשה. כי לפעמים יש דברים שהם יותר חזקים ממשחק האדישות. וקשה להישאר בחוץ בכח. העצה שמאוד עוזרת לי, זה לחשוב עד כמה הרמה שלהם נמוכה, עד כמה הם חסרי תוכן, עד כמה הם "כלומניקים". ועכשיו מי זה צוחק עם אנשים ללא רמה? זה נהיה כבר לא מצחיק! מקסימום מעלה גיחוך על רמתם ורמת דיבוריהם .לא צריך לגחך בקול, ואף אחד לא יחשוב שאת מתנשאת.

- אני חושבת שההחלטה לא לדבר עם גברים על נושאים שלא קשורים ישירות לעבודה הוא מעשי. (אכחש לאמת אם אומר שלא היו לי נפילות. בשיחות בנושאים רפואיים או דת)

- באופן אישי משתדלת לענות על שאלות כמו "מה נשמע" ב"ב"ה" קצר ולעניין. לא כמו שאני עונה לחברות, "ב"ה עייפה" או "היה לי יום מדהים", שהם יותר מזמינים שיחה על מה ולמה. ובאופן כללי, משתדלת לא להזכיר להם אירועים שקשורים אלי, שלא ייזכרו ואצטרך לפרט יותר. (לא שהיה לי יומולדת, ולא שהייתי בטיול וגם לא שהילד חולה אא"כ אני באה להסביר היעדרות **(..** לצערי לא תמיד עומדת בזה. אבל משתדלת.

- הצבתי לעצמי גדרות, אני לא נכנסת לדברים אישיים. הגברים בעבודה לא יודעים עלי שם פרטים אישיים. **!!!!!!!!!!** אני מזכירה לעצמי המון שאני שומרת על דיסטנס. שאני עושה את העבודה שלי וזהו.

- אני עובדת במקום קטן ומצומצם וכדי לשמור על גדרי הצניעות, הגדר אצלינו הוא שאין לקרוא בשם הפרטי אלא המזכירה וזה שומר על הכבוד שלנו והמרחק הבטוח

- אני חושבת שמאד מאד עוזרת הקבלה של- לא לקרוא לגברים בשמם הפרטי, זה גורם לריחוק מסוים אשמח לקבל עצות נוספות להתחזק בנושא זה.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- לגבי הקושי ב"שיחה עם גברים" - אני ממש מזדהה!! זהו קושי גדול מאוד (אפילו גדול עלינו - עלי בכל אופן!!!) אני מתמודדת איתו כמעט כל יום לצערי, עם נפילות שחוזרות ונשנות... אחרי זמן רב ותפילות, ה' זיכה אותי בעיצה שיכולה לעזור לנו להישמר קצת יותר:
מאוד יעיל לשתף חברה לצוות, אם מצויה אחת בדרגה הזו - שעדיין רגישה לצניעות הזו, (לדבר על הבעיה, על הקושי האישי, על המצב שכל אחת נמצאת ואיך אנו רוצות לנהוג) דבר ראשון זה מחזק את המודעות שזה בעייתי, מגביר את הרגישות שהספיקה להתחספס, ואנו מבינות את הקושי ורוצות להישמר. גם מעודד שאנו לא לבד במערכה, (שתינו דוסיות המשרד☺:
דבר שני - שזה מה שעוזר לי מעט מאז ששיתפתי (חברה שבאותו חדר איתי): בכל פעם שמתחילה אוירת ליצנות במשרד, ומתחילים לזרוק בדיחות, מיד כשאני באה להגיב (או אחרי שהתחלתי☹) אני רואה את הנוכחות של אותה חברה, ואז כבר לא נעים... כי דיברנו על זה שזו בעיה... וגם אם אשתוק ולא אגרום לכולם לחייך, עוברת בין שתינו באותו רגע תקשורת של הערכה!
גם אם החברה לא שמה לב לבעיה באותו רגע, ברגע שאת עוצרת את עצמך מלהגיב ולצחוק באופן ספונטני (במיוחד אחת כמוני עם אופי זורם וחברותי), זה מעורר גם אותה לשמור מרחק

- בעלי פעם שמע אותי מסיימת שיחת טלפון עם אחד הלקוחות ב'להתראות' או 'ביי' אני לא ממש זוכרת, הוא אמר לי שזה פניה מדי חברית וזה לא מתאים ושאשתדל לסיים ב'שלום.'למרות שאני מאד משתדלת לשמור על מקצועיות בשיחות מסוג זה, אני לא טיפוס רשמי והסיום הזה לכל שיחה שקשה לי עדיין למרות שזה כבר הרבה מאד זמן מחדד לי בכל פעם מחדש את המרחק.
כדאי לנסות משהו קטן שעליו להקפיד , משהו שאופן עשייתו בצורה יומיומית ישדר רשמיות שכבר בעז"ה תמנע הלאה..

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

- התחלתי להקפיד על משהו קטנטן... בשעת ישיבות עם גברים אני מקפידה לא לשבת בתנוחה של 'רגל על רגל'. מפליא כמה שההחלטה הזו גורמת לי להיות מודעת ולהתנהל בצורה מכובדת יותר, לאורך כל הישיבה...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

ועוד כמה דברים המתאימים יותר למקומות עבודה חרדיים...

- בעברי עבדתי במקום שהיה פחות "חרדי" אבל שמרו שם על ההלכות - כל העבודות, כולל המנקה וכולל אותי שהייתי בחורה צעירה בת 17 לכולן קראו הרבנית + שם , ולכל הגברים קראו הרב, במקומות חילונים זה אולי לא רלוונטי אבל אפשר אולי להשתמש בשם משפחה כשהתחלתי לעבוד במקום בו אני עובדת כיום – חרדי, הייתי רווקה וגם עבדתי בצוות נשים בלבד וכולן קראו לי בשם פרטי, אחרי תקופה ב"ה התחתנתי וגם עברתי למחלקה של גברים, והיה לי קושי גדול איך אני גורמת להם להפסיק לקרוא לי בשמי הפרטי החלטתי ובסיעתא דשמיא גדולה, כל פעם שגבר פנה אלי בשם הפרטי הייתי אומרת – "אם אפשר בבקשה לקרוא לי גב' ???" (עם שם משפחתי). וב"ה לאחר תקופה קצרה נכנס לתודעה שלהם שקוראים לי רק בשם משפחה

- קרה לי פעם שהייתי עדה לאווירה מידי נחמדה באחת הצוותות שעבדתי בהן. כמובן שהיתה שם בעיה של עבודת צוות של גברים ונשים. רב הציע לי לתלות בפינת המטבח את הדף המצורף עם ההלכות הנוגעות לכללי ההנהגה במקומות עבודה והחתום ע"י רבנים חשובים. עצם תליית המודעה הזאת התה מעין מחאה וגם תזכורת על עיקרי ההלכות המעשיות. ברוך ה' ניכר לאחר מכן שיפור גדול מאוד באווירה, בלי שמישהו דיבר מילה על הנושא . אני מצרפת כאן את הכללים, למרות שחיפשתי את הדף המקורי ולא מצאתי אותי כרגע. אני ממליצה לכל אחת שעובדת בצוות מגוון לתלות את זה במקום בולט ויהיה הדבר לנחת רות לבורא יתברך, לחיזוק ביראת שמיים ולסגולה לשנה טובה ומבורכת לכל בית ישראל ! וכמו בכל תחום, הקבלה צריכה להיות קטנה ומעשית מאד כך שהשינוי יעשה בצורה הדרגתית ואיטית ואלי לא כ"כ יעורר את תשומת לב הסובבים (והבוסית...).

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

...אינו נכשל

באותו יום שבו עניתי תשובה שלילית למקום מאוד נחמד ומאוד חילוני + העלאה רצינית במשכורת [ואנחנו בחובות – המשכורת שלי רחוקה מלהספיק] קבלתי תשובה חיובית לשידוך שמאוד רצינו עבור הבת שלי.
אבל, אחרי כל המופתים, האם באמת אנחנו חיים במופתים? מה מתרחש רוב הזמן?
אחת לכמה חודשים אני עונה תשובה שלילית למקום עבודה שלא מתאים לי/לבעלי.
ולא, לא כל יום יש מופת מחדש.

**

התחלתי ליישם את זה והיה לי לא נעים בכלל אבל כל הגברים שמו לב מיד שאני מגיבה בשפה רפה על ברכת ה"בוקר טוב" שלהם וכולם ללא יוצא מן הכלל הפסיקו לדבר איתי בעניני "חוץ עבודה" הם פשוט הבינו לבד.....שאני כבר מחוץ לעסק. בהצלחה!

**

אנחנו חברה די קטנה ובשנה הראשונה שהם רצו לעשות טיול, הם באו להגיד לי שבמיוחד בשבילי הם ארגנו טיול "כשר" למנהרות הכותל ומסעדה כשרה בי-ם. ואני אמרתי שאני ממש לא מצטרפת והם ניסו לשכנע ולשכנע , ושאלו מה הבעיה ואם אני רוצה אני בשמחה יכולה להביא את בעלי והם גם יבואו עם הבני זוג ☹ .ואני כמובן ממש לא הסכמתי והם ממש כעסו . ובסוף אני לא נסעתי והם שינו את מסלול הטיול כי אני בין כה וכה לא באה.
וכששאלתי אותם אם אני צריכה לעבוד ביום שהם מטילים אמרו לי שברור זה יום עבודה.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

שנה אח"כ גם היה טיול אבל אז כבר מראש הם באו להודיע לי שבגלל שהם יודעים שאני לא מטילת איתם, אז יש לי יום חופש.

והשנה...

הם כבר באו להגיד לי שהם יודעים שאני לא באה, אז מה הם יכולים לתת לי במקום משהו שיפנק אותי (כמובן בנוסף על היום חופש...) (אני לא עניתי, והם על דעת עצמם נתנו לי תו עם סכום מאד יפה של הרבה מאד אפשרויות - חנויות ומסעדות ואמרו שהם מקווים שאני ימצא משהו כשר ברמה שלי כדי שאני יוכל לצאת עם בעלי ואם זה לא מתאים לי אז יש לי חנויות שאני יכולה לקנות בהם דברים שונים מאוכל)
זה לימד אותי שאולי בתחילה כועסים אבל בסוף (בד"כ) הם מבינים ואפילו מכבדים!!!!!

** אני עובדת כבר 13 שנים בסביבה מעורבת. ולאורך השנים קבלתי חיזוקים בלי סוף, שאנשים (מושחתים ככל שיהיו) מעריכים מאד בן אדם ששולט בעצמו ועקרוני בדעותיו. זו עובדה.
גם אם בשטח חווים זלזול, מבטים חסרי הערכה או אמירות שנונות כאלה ואחרות.
חזקנה ואמצנה!

והלואי ונזכה להגיע ליום בו נוכל להביט לאחור ולהודות לה' על התקופה הארוכה שעבדנו קשה (במשרד וביצר) והצלחנו. יגעת ומצאת תאמין.

**

בסופו של דבר ה"שמורות" הן המוערכות יותר, גם אם הן פחות נחמדות כביכול אך הן נקראות עובדות רציניות, מסורות ויעילות יותר. כך גם שמעתי לגבי עובדות שהתעקשו על אינטרנט כשר שרק להן הסכימו להפחית שעות עבודה כיון שהזמן שלהן מנוצל יותר.

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

לאורך כל חיי נוכחתי לדעת שכולם מעריכים יותר (כן! כן!) את מי ששומרת עצמה ורצינית בעבודה. לא יצחקו לידה ולא ידברו דיבורים זולים. דווקא מי שנחמדה ורוצה להשיג הערכה מקבלת בדיוק את ההיפך מכך. דווקא השדר שאני "שמורה" ולא אדבר עם כל אחד, גורמת לקבל את מה שכל כך אנו רוצות- הערכה וקידום. יותר קל לשמור על עצמינו כשעושים וטו על דיבורים אישיים עם גברים, מאשר שנסחפים ואז צריך לשמור כל מילה. למה להגיע לפי התהום ולשמור כל צעד. עדיפה הגדר המרוחקת שמצילה כמה צעדים אחורה.
אין אין לי מילים!! אלול כזה נעלה ומרומם!! תודה על הכל!

**

יוצא לי לשמוע הרבה מאנשים שלא עובדים בסביבה מעורבת משפטים כמו: בטח כשהם רואים איך אתם עומדות על עקרונות הם לומדים להעריך את הציבור החרדי ...
הלוואי... במציאות - כשאני חוסמת חיוך או תגובה שנונה... כשאני עונה בקור רוח במקום לבביות חנפנית.. יכול להיות שמסתכלים עלי בעין עקומה, אולי חושבים שאני חסרת נימוס .. הם לא יכולים להבין את העקרונות שלנו. וממש ממש לא בטוחה שזה גורם להם להעריך אותי יותר. אבל ברגע שאני משננת לעצמי שזאת בחירה אישית שלי - שאני מעדיפה להראות קטנה בעיניים שלהם - ולהישאר "שמורה", שאני מוכנה לוותר על הכבוד שלי הרבה יותר קל לי לבחור את הבחירות הנכונות.

**

מאחלת לך להתגבר ולהיות גיבורה וחזקה כי בעיקר זה מה שמבדיל אותנו, השיחות עם הגברים, את יוצרת מחיצה בלתי נראית סביבך. ובכלל המרחק הזה שאת יוצרת סביבך לרוב עושה אותך יותר מורמת! לא עוד אחת כמו כולם... כך אני מרגישה...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

אתן שואלות ואתן עונות

חלק מהתגובות הכילו שאלות.

אני מניחה שרוב השאלות קיבלו מענה בתוך מאות התגובות הנפלאות שלהלן, עם זאת בחרתי להביא מס' שאלות שנראה היה שהן 'מציקות' לכמה מהבנות 'ולשדך' להן תגובות שמתאימות להיות גם כמענה לשאלתן...

שאלה:

- אני מבינה שלא מתאים שאשתתף באירוע מעורב כלשהו הנערך לעובדים כפעילות המוגדרת שלא בענייני העבודה. השאלה, מה עושים עם חילול ה' הנגרם מכך?
- אולי זה גורם לאי 'קידוש ה' שיאמרו עלינו שאנחנו מתנשאות ומתבדלות ?

תשובה:

היתה לי חברה שכל פעם שניסינו להתחזק ולהוסיף גדרי שמירה היא הזכירה כל הזמן: "צריך להיזהר שזה לא יהיה חילול ה'..."

זה לא 'הרגיש לי' חילול ה' אבל ההיא הייתה כל כך נחושה שכבר התחלתי להסתפק...

בקיצור, ביקשתי מבעלי שיבאר לי את העניין של חילול ה' וקידוש ה'. הוא פתח לי את הרמב"ם ואת ספר המצוות ("מנחת חינוך") והראה לי במפורש שלהתנהג כפי ההלכה זה לעולם לא יכול להיות 'חילול ה' '...

במילים פשוטות: חלול ה' זה מי שעושה עבירה וקידוש ה' זה לעשות מצוות (ולמסור את הנפש על ג' עבירות חמורות).

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

מה, בזמן דניאל, חנניה, מישאל ועזריה לא היו 'יפי נפש' שחשבו שזאת חרפה להפסיד את החיים בשביל לא לבצע אקט של השתחוויה כלשהיא???? מן הסתם היו!!! ובכל זאת אנחנו יודעים שהם 'מקדשי ה' '...

שאלה

- האם אנו נדרשות לשדר קרירות ולהיות תמיד אטומות פנים?
- היכן הגבול בין פגיעה לאי קשר מתוך כבוד?

תשובה

מה אני אמורה להיות? מופנמת? מתנשאת?

אולי מילות המפתח הן: עניינית, אדיבה נימוסית ומאופקת. כל זאת לצד שאיפה להיות מקצועית מאד. עובדת מצוינת עם מוסר עבודה ומסוגלות תעסוקתית גבוהה.

סביר מאד שעובדת מצוינת עניינית ואדיבה לא תיצור סביבה רגשות שליליים, (ומכל מקום- ברור שאם דרישת התפקיד הן להיות חברה על בסיס אישי- אכן אין דרך לאישה יראת שמיים להגשימם, ב"ה.)

בעניין שיחות עם גברים: שאלתי פעם את הרב ... שאלה הלכתית, ותוך כדי הדברים שאלתי אותו האם זה קו אדום. תגובתו הייתה: לא, זה ראוי לנהוג כך, אבל זה לא קו אדום, קו אדום זה שיחה עם גברים. יש דיבור ויש שיחה: הדיבור הוא ענייני. מאופק, יכול להיות גם אדיב. שיחה יש לה גוון אישי שאותו צריך למנוע...

אין לי ספק שבת שנוהגת באדיבות ובנימוס, לא מתלהמת, לא 'קוטלת' את דעתם של האחרים, נושאת בעול העבודה וכו' לא תיתפס כמתנשאת או אטומה. יבינו שהיא פשוט נוהגת אחרת...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

**

זה אכן שאלה, אנחנו רוצות להצליח במה שאנו עושות ומצד שני להישאר שמורות. זה נראה לנו סותר.

הרי בשביל להצליח - צריך קשרים טובים, צריך להיות עם מוניטין, לא של "מתנשאת" או "מופנמת." קראתי עכשיו ספר רב מכר **"The ideal team player"** (''חבר הצוות האידיאלי'') ועוד כמה.

והופתעתי שרשום שם רחוק מאוד מ"ללכת למסיבות/מסעדות"**...**/

וכן ששיחות הקשורות לפוליטיקה נחשב כדבר שהורס את הארגון.

לפי זה, בלי קשר לצניעות. עדיף שלא להתערב בעניינים הקשורים לפוליטיקה. (חוץ מלה"ר ורכילות שאנחנו מתירות לעצמינו**...**) אז איך בכל זאת אפשר להיות העובדת המבוקשת, ולא ה"מתנשאת" או ה"מופנמת**?"**

- להגיע למצב שיאמינו בנו שאנחנו חושבות ועושות דברים לתועלת העבודה ולא תועלת אישית **.**
- להגיע למצב שעמיתנו לעבודה ירגיש שאכפת לנו ממנו ומהעבודה**.**
- להגיע למצב שעמיתנו יחושו עד כמה אנחנו עוזרים לארגון**.**

אלו הם סעיפים שכוללים מן הסתם דיבור עם גברים, אך אפשר לרכז אותם בענייני עבודה לפחות בפוקוס על העבודה**.**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

בחיק המשפחה...

חשבתי על משהו נוסף, אם כבר עלה הנושא אולי זה יעורר אותנו לשים לב שזה לא דווקא קשור לציבור הנשים שעובדות עם גברים אלא גם כל אחת בתוך המשפחה המורחבת שלה, הרי גיסים דודים וכו' יש להם דין של גברים זרים לגמרי וכל הסיטואציות שתוארו לא רחוקות מלהתרחש בכל משפחה סטנדרטית...

אז שמנה לב, כשאתן קוראות את התגובות והעצות אולי יש דברים שיתאימו לנו ליישום גם במרחב המשפחתי.

ובהזדמנות זו אני רוצה להעלות נקודה חשובה שיש שטועים בה - דיבור עם גיסים, דודים, בני דודים וכו'..., רבים חושבים שלקרובים מותר לדבר רגיל בצורה זורמת וחופשית בתיבול הומור...

אבל חשוב לדעת שכל אלו הם כזרים ממש באופן ניהול השיחה עימם, ז"א גם איתם צריך לדבר כמו עם הבוס בעבודה, בצורה ענייינית לחלוטין ובוודאי להיזהר מלהגיע לקלות ראש ח"ו.

**

ואם כבר העלו את הנושא אז אשמח אם תצרפי גם את השאלה איך צריך להתמודד עם שיחות כאלו במשפחה,ז"א עם גיסים ובני דודים.

במיוחד עם גיסים,זה נורא קשה לקצר בדברים ולדבר יותר בעניניות,בפרט כשהם חמים ומתעניינים והמשפחה מלוכדת...

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

מקורות לימוד וחיזוק – מקורות שהומלצו על ידי הבנות

- **בשו"ע אבן העזר סימן כ"א מופיעים הדינים בענין זה (מומלץ ללמוד עם הבעל!)**
- **... וכאן המקום להמליץ לכולן בכל לב ללמוד את שער הביטחון החובת הלבבות (כדאי עם פרוש - לב טוב) זה משנה את כל המבט והחשיבה.**
- **בספר עוז והדר לבושה יש פרק מיוחד הדן בנושא מקומות עבודה מעמוד 475 , נראה לי שכדאי לעיין ולקרוא את העניין .וכן בספר המקורות 'לבושה של תורה' סימן פ' עמוד תתקלד 'ידידות ודיבור יתרים בין אנשים ונשים'**
- **ספר "הלבוש כהלכתו" יש כמה פרקים על הליכות והנהגות. מאד מחזק!**
- **להירשם למייל שבועי בהלכות צניעות בכתובת: OfraW@justice.gov.il**
- **מענה טלפוני של בי"ד מיוחד לשמירת הצביון במקומות עבודה בימי א'-ה' בין 21:00-22:00 בטל': 0722-722-188**
- **החוברת של הרב לוגאסי שמסכמות את ההלכות והדינים בענין**
- **שיעור הרבנית רות שמש בנושא זה - מצורף**
- **כדאי מאד לשמוע את הרצאתה של הרבנית רות שמש בנושא זה במספר טלפון: 03-6171121, בשיעור מספר 1706, שניתן בערב הושענא רבה, ומאד מחזק בנושא.**
- **ישנם שיעורים בהלכות צניעות בהנהגה ובלבוש מהמורה שוב מקרית ספר בטלפון 036171049 שלוחה 2 שיעור שבועי , מומלץ בחום להאזין לפי סדר השיעורים (גם אם אוחזים שם כבר בשיעור 200...)**
- **כללי הנהגה במקומות עבודה – מצורף בנספח**
- **שלא נאבד בעבודה, מכון "אם בישראל" - מצורף**

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבולי
נא לא להדפיס ולא להפיץ

לסיום

ציטוט ממייל מרגש של 'שמורה' יקרה.

(ושוב, זאת ההזדמנות להודות לכל אחת שטורחת להודות, להחמיא ולכתוב מילים מעודדות...
ציטטתי פה ושם חלק מהתגובות, כי בעצם התהילה היא גם לכן...השיתוף והמשוב שלכן – זה החוזק והיופי של השמורה הנהדרת שלנו... התודה הזו למשל, היא לחנה הרטמן מהמייל המקסים של אחרי סוכות...)

בכל אופן בקצרצרה ..

חיכיתי בקצר רוח הבקר למייל משמורה אחרי הנחיתה הקשה הזו , עבדתי עם צוות נשים חרדיות עד לא מזמן!!

ואכן לראשונה (!!) חשתי את ההרגשה הזו , את ההרגשה שאני במקום אחר מהם , את ההרגשה שאני נחתתי מהמאדים. אני נמצאת באטמוספרה אחרת ,אין לי עם מי לחלוק את התחושות ,החוויות ,את הוד רוממותם של הימים.. נחתתי בעבודה , הצצתי כל כמה דק' בדואר נכנס לבדוק אם כבר הגיע איזה ד"ש חם .. ואכן הגיע .. קראתי.. את שרוחש בתוכי אחד לאחד. יצאתי מחדרי , דמעות פרצו מעיני ,אני עובדת במקום קסום מול חומות העיר העתיקה הבטתי לשם והתחננתי מכל ליבי. ריבונו שלום ותחזינה עיננו בשובך לציון ברחמים, שנזכה לגאולה שלימה במהרה ,, ריבונו של עולם תן לנו לכל האימהות היקרות , המתמודדות , העולות בהר ד' כוח בינתיים .. רק עד שנזכה לשבת פה ולחשב חישובי מעשרות ולנהל את הישיבות הקדושות שישכנו כאן .. הלוואי !! שנזכה במהרה!

ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא !

© כל הזכויות ל-שמורות לבית 'שמורה במבול'
נא לא להדפיס ולא להפיץ

כללי הנהגה במקומות עבודה

במקומות עבודה רבים, מצוי שעובדים יחדיו אנשים ונשים, מצב זה עלול להביא למכשולות חמורים בשל הקירבה התמידית בין העובדים והעובדות, לכן לכתחילה, גם הצריכה לעבוד מחוץ לבית, לא תעבוד כלל במקום שישנם גברים. ורק בשעת הדחק ודיעבד, תשאל רב מובהק על מקום העבודה המוצע, האם לפי תנאי המקום והמצב, העבודה בו מותרת. אמנם פשוט שיש להקפיד מאוד על כללי הזהירות המפורטים להלן, (אפילו בין חרדים, וקל וחומר אם נמצאים שם שאינם כאלה), כדי לשמור על גדרי הצניעות ולקיים דין השו"ע "הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו" (אבה"ע כ"א א', ובבי' הגר"א).
הכללים הכתובים כאן, הם היסודות של הרחקה בין אנשים לנשים, שהיו ברורים ופשוטים אצל כל שומר תורה ומקיים מצוותיה בדורות קודמים, ואינם חומרות, אלא מעיקרי התורה, שלא להכשל בדברים חמורים.

הנהגות למניעת קירוב דעת וידידות

א. עובדים ועובדות לא ישוחחו יחד על נושאים שאינם נוגעים ישירות לתפקידם (בעניני חדשות, פוליטיקה וכדו', ואפילו לא לנסות להחזיר אחד מהעובדים בתשובה). הדבר אסור גם בשיחה שמשתתפים בה כמה עובדים, וק"ו בשיחה ביחידות בין עובד לעובדת.
יש להזהר מלשוחח שיחות שאינם מעניני העבודה גם בפגישה אקראית ברחוב או בטלפון.
ב. כל דיבור הנצרך לעבודה, צריך להתבצע בצורה מאופקת, ללא כל סממן של קירוב הדעת ויחס אישי.
אין לשלב בשיחה בדיחות, דברי ליצנות או קלות דעת.
ג. מחוץ לשעות העבודה, יש להמנע מלנהל שיחות טלפון בין עובד לעובדת אפילו בעניני העבודה. (ובמקום הכרח, ראוי שהעובד ימסור את ההודעה לעובדת ע"י בעלה או אביה).
ד. לא יפנו אחד לשני בשמות פרטיים או בכינויים, אלא רק בשם המשפחה, ורצוי בתוספת 'הרב' 'מר', 'הרבנית' או 'גברת'.
ה. אסורה אמירת שלום בנוסח אישי, כגון: "שלום לך", להתראות" וכדו'. אך אפשר לאמרם בצורה כללית כגון: "בוקר טוב" ו"שלום" וכדו', (ויש להקפיד על סגנון רשמי ולא ידידותי ואישי, משום שהתיחסות אישית מביא לקירוב הדעת ביניהם ועלולה להביא למכשולות חמורים.
ו. כאשר מנהל (או מעביד) רוצה לשבח עובדת על מסירותה וכוד', יכול הוא לשבח את העבודה שנעשתה כראוי, אבל אסור לו לשבח את העובדת בתארים אישיים.
ז. שמירת המרחק בין עובדים לעובדות מחייבת שלא ליצור קשר בין משפחות העובדים והעובדות (כגון: ביקורים משפחתיים ביניהם, טיולים מאורגנים משותפים, נופש משותף בבתי מלון וכדו').

חובת השמירה על מרחק בעת העבודה

א. במדת האפשר ראוי להמנע מהושטת דברים מיד ליד, אלא יש להניחם על השולחן וכדו'.
ב. אין לעשות אחד לשני שרות כל שהוא (כגון: לקנות עבורו מאכל מהמכולת או לכבדו ממאכל שהביאה מהבית וכדו'), מלבד כאשר יש תורנות מיוחדת לקנות עבור כל העובדים, (אין בדבר יחס אישי).
ג. לכתחילה צריך להקצות חדרים נפרדים לעובדים ולעובדות.
אם אין הדבר מתאפשר, צריכים הם לשבת בשני שולחנות נפרדים כשביניהם מרחק ניכר, ובשום אופן אסור לשניהם לשבת ליד שולחן אחד, וק"ו שלא ישבו זה מול זה (בין בשעות העבודה ובין שלא בשעות העבודה).
ד. לא יאכלו העובדים והעובדות במעורב (חדר אחד בלא מחיצות), אלא יאכלו בהפרדה, או בזמנים שונים.
וכן לא תגיש עובדת אוכל לעובדים, או להיפך, ובודאי שאסור למזכירה להגיש קפה או תה וכד' למנהל (אלא אם כן היא ממונה מטעם המפעל להגיש לכל העובדים בשווה, וגם אז תקפיד לא להגיש לפניהם ממש, אלא במרחק מה).
ה. בחדר ה"תה" וכדו' לא ישתו או ישהו יחד באותו זמן, וכן יש לייחד מקום נפרד לגברים ולנשים לתליית מעילים ותיקים.
ו. בכל מצב בעבודה או כשצריכים לדבר ביניהם, יש לשמור על מרחק ביניהם, שלא לעבוד או לעמוד קרוב מדאי זה לזה.

אסיפות בעניני העבודה

א. באסיפות עובדים או בכל התכנסות אחרת, על גברים ונשים לשבת בנפרד.
ב. אין לערוך לעובדים מסיבות, ארועים וטיולים, ואין להשתתף בהם, אלא א"כ נערכים לאנשים לחוד ולנשים לחוד- בזמנים שונים או במקומות שונים.

הדרך לעבודה וממנה

א. אין למנהל או לאחד העובדים להסיע במכוניתו עובדת או כמה עובדות (וכן להיפך), לא בשכר וק"ו שלא בחינם- לעבודה, לבית ולכל מקום שהוא.
ב. כשיש הסעה מאורגנת לעובדים, רצוי לכתחילה שתהיה הסעה נפרדת לגברים ולנשים, ועל הנשים להקפיד למעט בדבור עם הנהג.
ג. כאשר אין אפשרות להסעה נפרדת, יש להקפיד שלא ישבו אנשים ונשים בספסל אחד, ופשוט שלכתחילה ישבו האנשים מלפנים והנשים מאחור, ולא ישוחחו ביניהם בזמן הנסיעה.
ד. יש להקפיד שאשה לא תשב במושב הקידמי בסמוך לנהג, אלא מאחור.
ה. במקום שחוזרים מהעבודה בשעה מאוחרת בלילה, יש למנות אדם מיוחד (חרדי), שישב ליד הנהג (שגם הוא חרדי), וישאר אותו עד רדת כל הנשים- כדי למנוע איסור יחוד.
ולנוהגים (כהרמב"ם והשו"ע) שלהנצל מ'יחוד' דורש שיהו שלוש נשים ושלוש גברים, חובה עליהם לסדר שיסעו אתם זוג נשוי.

הלבוש בעבודה

א. אסור לנשים להגיע לעבודה בבגדים מהודרים, אלא בבגדים רגילים, צנועים ופשוטים, העונים על כל דרישות ההלכה. כמו"כ עליהן למעט בתכשיטים ובושם (שלא יהיה מורגש), ומכל דבר המושך תשומת לב.
ב. מפעם לפעם על האשה לבדוק אם חל שינוי בהתנהגותה ובלבושה.
"כי כך דרכו של היצר, היום אומר לו כך ומחר אומר לו כך, עד שאומר לו לך.." אם האוירה במקום גורמת להחליף את הבגדים, לבגדים מהודרים יותר או צנועים פחות, אות הוא כי מקום העבודה זה פסול, ויש לעוזבו.

הערות כלליות

א. העסקת מזכירה פרטית דורשת היתר של רב מובהק על נחיצות העסקתה והתנאים הדרושים לכך (כגון: חדר נפרד עבודה וכדו'). ולמעשה רצוי מאד שאשה לא תעבוד כמזכירה פרטית של מנהל, רופא וכדו'.
ב. יש להקפיד מאד שלא לבוא לידי חשש יחוד, במקום שיש ספק לחשש זה, יש לשאול רב.
גם במקום שאין חשש יחוד (כגון: שרבים נכנסים ויוצאים או שרבים רואים אותם מבעד לחלון)- אין לעובד ועובדת לעבוד יחד בחדר אחד שאין בו עובדים נוספים.
וכן יש להקפיד שלא לבוא מוקדם מדאי או לצאת מאוחר, באופן שימצאו יחד במקום העבודה רק עובד עם עובדת.
ג. שמחות פרטיות של עובד/עובדת, אשר אינן נערכות בהפרדה לפי כללי הצניעות, אין להשתתף בהן.
ד. שמחות פרטיות ואישיות יותר, (כגון יום הולכת, שבע ברכות מצומצם וכדו'), שלא הוזמנו אליו כל העובדים בשווה, אלא עובדת אחת, אין להשתתף בהם (אפי' בליווי בעלה), גם אם נערכות בהפרדה מוחלטת.
ה. אם מרגישים שיש במקום העבודה מישהו או מישהי שמנסה להשפיע לרעה על הרוחניות, יש לשאול לרב מובהק אם להמשיך לעבוד במקום זה, וברור שאם יש במקום עובד שאינו שומר על גדרי הצניעות בין העובדים, בדיבור לא נקי או בהנהגה לא צנועה, חובה לעזוב עבודה זו, ופרנסה תבוא משמים.
ו. בעלי חנויות, משרדים, צרכניות וכדו', וכן אנשים פרטיים המעסיקים עוזרות בית ועובדות נקיון, מוטלת עליהם חובה מעיקר הדין להקפיד על לבוש העובדות (כולל עובדות שאינן חרדיות), שיהיה על פי כל כללי הצניעות, וללא קולות. כמו כן מחובת המעסיקים להקפיד על עובדיהם שישמרו את כל הכללים הנ"ל הלכה למעשה. גם על הבעלים לדרוש ולוודא קיום תקנות אלו אצל נשותיהם.

ע"ז באעה"ח
שמואל הלוי ואזנר, שלמה זילברשטיין, נסים קרליץ,
יצחק זילברשטיין, חיים פינחס שינברג, שמואל אויערבאך,
שמעון בעדני, חיים יחיאל רויטמן, משולם זושא לוריא.